

Avrupa Birliği'nin Türkiye Üreme Sağlığı Programı

Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Mezuniyet Öncesi Eğitimini Güçlendirme Projesi

Ebelik Müfredatı

Ankara 2006

Referans Numarası: EuropeAid/119970/C/SV/TR

Sözleşme Numarası: DELTUR/2005/104-731

CSÜS projesi **Avrupa Birliği** tarafından finanse edilmekte, **T.C Sağlık bakanlığı** işbirliği ile **Euro-Mediterranean Networks – Euromed sprl** tarafından konsorsiyum üyeleri ile birlikte uygulanmaktadır

İÇİNDEKİLER

Çekirdek Müfredat Grubu ve Müfredat Danışma Grubu	i
I. TEMEL İLKELER	1
1. Giriş ve gerekçe	2
2. CS/ÜS mezuniyet öncesi müfredatının genel amacı	3
3. Müfredat çalışmasının yöntemi	3
4. Müfredatta ele alınan CS/ÜS konuları	4
5. CS/ÜS mezuniyet öncesi müfredatında eğitimle ilgili temel ilkeler ve kavramlar	6
6. Formatın kullanımına yönelik bilgiler	8
7. Müfredatta yer alan beceriler için “Öğrenme Rehberi” ve “Değerlendirme Rehberi” örnekleri	9
Kısaltmalar	10
Kaynaklar	11
II. MÜFREDATTA ELE ALINAN CS/ÜS YATAY PROGRAMLARI	12
• CİNSEL SAĞLIK ÜREME SAĞLIĞINA GİRİŞ	13
• GÜVENLİ ANNELİK(ACİL DOĞUM BAKIMI DAHİL)	29
• DOĞURGANLIĞIN DÜZENLENMESİ (AP)	59
• ENFEKSİYONLAR (CYBE,HIV/AIDS-HEPATİT)	84
• ADOLESAN VE GENÇLER İÇİN CİNSEL SAĞLIK /ÜREME SAĞLIĞI	98
• İLERİ YAŞ CS/ÜS VE DİĞER CS/ÜS SORUNLARI	110

ÇEKİRDEK MÜFREDAT GRUBU

Doç. Dr. Nurdan **DEMİRCİ**
Marmara Üniversitesi
Zeynep Kamil Sağlık Yüksekokulu Müdürü

Yrd. Doç. Dr. Handan **GÜLER**
Cumhuriyet Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu Müdürü

MÜFREDAT DANIŞMA GRUBU

Dr. Zeliha **SAAT**
Gevher Nesibe Sağlık Eğitim Enstitüsü
Emekli Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Mürüvvet **BAŞER**
Erciyes Üniversitesi
Atatürk Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölüm Başkanı

Yrd. Doç. Dr. Mine **YURDAKUL**
Mersin Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölüm Başkanı

Yrd. Doç. Dr. Saadet **YAZICI**
İstanbul Üniversitesi
Bakırköy Sağlık Yüksekokulu Müdür Yardımcısı

Yrd. Doç. Dr. Esin **CEBER**
Ege Üniversitesi
İzmir Atatürk Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Dr. Meltem **AKBAŞ**
Çukurova Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Dr. Nebahat **ÖZERDOĞAN**
Osmangazi Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Mine **BEKAR**
Cumhuriyet Üniversitesi
Hemşirelik Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Dr. Gülten **YAZICI**
Ankara Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Dr. Ayla **ALBAYRAK**
Ankara Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Hilmiye **AKSU**
Adnan Menderes Üniversitesi
Aydın Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Sevgi **GÖKDEMİREL**
Süleyman Demirel Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Reva Balcı **AKPINAR**
Atatürk Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi

**TÜRKİYE ÜREME SAĞLIĞI PROGRAMI
CS/ÜS MEZUNİYET ÖNCESİ EĞİTİMİNİ GÜÇLENDİRME PROJESİ
TEKNİK DESTEK EKİBİ**

Prof.Dr.Sunday **UNER**
Ekip Başkanı

Prof.Dr.Çiğdem **BUMİN**
Tıp CSÜS Eğitim Koordinatörü

Dr.İffet **RENDİ**
Hemşirelik CSÜS Eğitim Koordinatörü

Uzm. Maksude **ÇUHADAR**
Ebelik CSÜS Eğitim Koordinatörü

TEMEL İLKELER

TEMEL İLKELER

1. Giriş ve Gerekçe

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu arasındaki anlaşma uyarınca, 2003-2007 yılları arasında, başta kadınlar ve gençler olmak üzere Türkiye nüfusunun cinsel sağlık ve üreme sağlığını (CS/ÜS) iyileştirmeyi ve hizmetlerden yararlanmayı artırmayı amaçlayan “Türkiye Üreme Sağlığı Programı” (TÜSP) uygulamaya koyulmuştur. Bu programla, kurumsal altyapı ve insangücü kapasitesi güçlendirilirken, hizmet kalitesi geliştirilecek ve sivil toplum kuruluşlarının bu süreci desteklemesi sağlanacaktır. Ülke sağlık verilerini, 1994 Kahire Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı kararlarını ve 1998 Kadın Sağlığı ve Aile Planlaması Ulusal Stratejik Eylem Planı'nı temel alan TÜSP; acil doğum bakımı da dâhil olmak üzere güvenli annelik, aile planlaması, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar (HIV/AIDS de dâhil) ve genç insanların üreme ve cinsel sağlığı konularını beş temel müdahale alanı olarak belirlemiştir.

2004 yılı ilk yarısında ülke gereksinimleri ve uluslararası standartlar dikkate alınarak üniversiteler ve çeşitli kurumlardan ulusal uzmanların katılımıyla “CS/ÜS Hizmet Çerçevesi” hazırlanmıştır. Hizmet Çerçevesi'nde sıralanan beş temel müdahale alanında özellikle birinci basamağa ağırlık verilerek, sunulması gereken temel hizmet etkinlikleri tek tek sıralanmış; iş/görev tanımları yapılarak bu hizmetlerin sunulabilmesi için hangi tür sağlık personelinin ne tür bilgi, tutum ve becerilere sahip olması gerektiği belirlenmiştir. Böylece, her düzeydeki yönetici ve uygulayıcıya çalışmalarında hedef alabilecekleri; hizmet performansını, kalite standartlarını, hizmetlere ulaşım ve yararlanmayı geliştirebilecekleri üzerinde fikir birliğine varılan bir yapı oluşturulmuştur.

Bir sonraki adım olarak 2004 yılı ikinci yarısında ise uluslararası standartların ülkemiz koşulları dikkate alınarak düzenlenmesiyle “CS/ÜS Hizmet Standartları” geliştirilmiştir. Hizmet Standartları, hizmet alanların ve sunanların hakları temelinde CS/ÜS Hizmet Çerçevesinde yer alan öncelikli beş müdahale alanını ve kesişen konuları da kapsayacak biçimde 10 ana başlık altında toplanmakta ve sıralanmaktadır. Bireyin CS/ÜS gereksinim ve hakları, bütüncül yaklaşımla, çevresindeki toplumsal (ekonomik, kültürel, hukuksal, vb.) belirleyicilerle birlikte değerlendirilmektedir.

Türkiye Üreme Sağlığı Programı'nın bir alt-projesi olan “CS/ÜS Mezuniyet Öncesi Eğitim Kapasitesini Güçlendirme Projesi”nin genel amacı; TÜSP'nin genel amacı ile aynı doğrultuda olup, Türkiye'deki üniversitelerin tıp fakülteleri, ebelik ve hemşirelik okullarında verilen hizmet/mezuniyet öncesi CS/ÜS eğitiminin güçlendirilmesine katkıda bulunmak ve CS/ÜS eğitimi, Avrupa Birliği mevzuatı/düzenlemeleri ile uyumlu hale getirmektir. Böylelikle Türkiye'nin cinsel sağlık ve üreme sağlığı sorunlarının çözümüne katkıda bulunulacak ve CS/ÜS hizmetlerinin kalitesi yükseltilerek bu hizmetlerin kullanılabilirlik ve erişilebilirliği artırılabilecektir. Etkili mezuniyet öncesi eğitimle ülkenin temel sağlık sorunlarını çözecek insan gücünün yetiştirilmesiyle, hizmet-içi eğitiminin yükü hafifletilerek çok yönlü kaynak tasarrufu sağlanacaktır. Daha özgül bir ifadeyle projenin amacı; CS/ÜS eğitim ve öğretiminin daha yeterli biçimde yapılandırılması için, seçilen 9 okulda (üniversitelere bağlı 3 tıp fakültesi, 3 hemşirelik okulu ve 3 ebe okulu) CS/ÜS konularını öğretim programlarına uyumlandırmak ve eğitim kapasitelerini güçlendirmek, böylelikle ulusal kalite ve standartların yükseltilmesine katkıda bulunmaktır.

2. CS/ÜS mezuniyet öncesi müfredatının genel amacı

Çalışma alanı CS/ÜS ve yenidoğan sağlığı olan ebelik eğitimiyle ilgili olarak belirtilen mezuniyet öncesi CS/ÜS müfredatının genel amacı;

- Toplumun CS/ÜS düzeyinin geliştirilmesi
- CS/ÜS hizmetlerinin kalitesinin geliştirilmesi
- CS/ÜS konularının geliştirilmesi
- Yasalarda gereken değişikliklerin tanıtılması, yasal durumun geliştirilmesi
- CS/ÜS bilgi ve hizmetlerinin sağlanmasında yerel sosyal ve kültürel faktörlerin etkilerinin anlaşılması ve iyileştirilmesidir.

Ebelik Bölümleri için hazırlanan bu müfredata uyumlandırma çalışmasında; uluslararası kuruluşların 21. yy.da tüm sağlık profesyonelleri için CS/ÜS konusunda belirttikleri aşağıdaki özel amaçlar temel alınmıştır:

21. yy.da tüm sağlık profesyonelleri;

- CS/ÜS'nda temel bilimsel bilgileri kazanmalı (anatomi, fizyoloji, patoloji, mikrobiyoloji, farmakoloji, epidemiyoloji, psikoloji, sosyoloji vb. ilgili tüm disiplinlerde)
- İletişim becerilerine sahip olmalı
- Birey ve topluma yönelik koruma ve sağlığı geliştirme bilgi ve becerisine sahip olmalı
- Mesleki (veya profesyonel) becerilere sahip olmalı
- Profesyonel sorumluluklarını (koruma, hasta ve yakınları için savunuculuk, sağlık eğitimi, maliyet-etkili hizmetler için araştırma ve kanıta dayalı uygulamalar vb.) yerine getirmeli
- Etik, yasal ve insan haklarını gözeterek uygulamalar yürütmelidir.

3. Müfredat çalışmasının yöntemi

Sağlık Yüksekokulları Ebelik Bölümleri için hazırlanan bu müfredat çalışmasında, öncelikle yukarıda belirtilen; Türkiye Üreme Sağlığı Programı, CS/ÜS Hizmet Çerçevesi, CS/ÜS Hizmet Standartları, Üreme Sağlığı Hizmetlerinde İş Tanımları, CS/ÜS Hizmet-içi Eğitim Modülleri incelenerek, program hedefleri, iş tanımları ve hizmet standartlarıyla uyumlu bir çalışma yürütülmeye çalışılmıştır. CS/ÜS Hizmet Çerçevesi'nde sıralanan beş temel müdahale alanında özellikle birinci ve ikinci basamak ağırlıklı bu müfredat a uyumlandırma çalışmasında da birinci ve ikinci basamak hizmetlerde çalışacak ebelerde olması gereken yeterlilikler temel alınmıştır.

Bunun yanısıra; Avrupa Birliği'nin ÜS konusunda ebelik eğitimi için mezuniyet öncesi eğitim standartları, uluslararası kuruluşların geliştirdikleri ÜS müfredatları, genel olarak ebelik eğitimi için belirtilen uluslararası standartlar, Türkiye'de Sağlık Yüksekokulları Ebelik Bölümleri için hazırlanmış olan (Sivas –Kayseri) ve okullara (ebelik bölümü bulunan tüm okullar)gönderilen ebelik müfredat çalışması incelenmiştir.

Ebelik eğitimi mezuniyet öncesi müfredat programının yapısı oluşturulurken; kuramsal ve uygulama için CS/ÜS konularının yıllara göre sıralanışı şeklinde ele alınmıştır

4. Müfredatta ele alınan CS/ÜS konuları

Müfredat hazırlanırken içeriğin (konular ve üniteler) Üreme Sağlığı tanımıyla ilgili tüm konuları kapsamına dikkat edilmiştir. Bunun yanı sıra; müfredatta ele alınacak konuların CS/ÜS'nda ulusal ve uluslararası standartlarla uyumlu ve güncel olmasına, **mezuniyet kriterleri** ile uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. Ayrıca; içerikte CS/ÜS konusundaki ulusal istatistiklere ve epidemiyolojik ölçütlere yer verilmiştir. Ebelik bölümünden mezun bir ebeğin CS/ÜS konusunda bireylere ve topluma daha iyi hizmet sunmasına yardım etmek üzere koruyucu, tedavi edici, geliştirici ve sağlığı yükseltme ve yüceltme(bireyin kendi sağlık sorumluluğunu üstlenmesi) hizmetlerini bir arada ele alan bir yaklaşım temel alınmıştır.

Ebelik Mezuniyet Kriterleri

- En az 40 gebe kadına bakım vermek ve izlemine yapmak,
- En az 40 doğum yaptırmak (doğum yapan kadın sayısı eksikliği nedeniyle bu sayıya ulaşamıyorsa bu sayı ancak öğrencinin 20 tane daha doğuma yardım etmesi koşulu ile minimum 30' a indirilebilir),
- Makat doğuma aktif katılmak. Makat doğum mümkün olmadığı takdirde simülasyon yapılarak çalışılmak,
- Epizyotomi uygulamak ve tamir etmek veya basit perianal yırtılmalara dikiş atmak, gerekirse bu durumu simülasyon şeklinde yapmak,
- Gebelik veya doğum ya da doğum sonrası dönemde risk altında olan 40 kadına bakım vermek ve izlemek,
- En az 100 loğusayı ve sağlıklı yenidoğan bebeği izlemek(muayene dahil) ve bakımını vermek,
- Özel bakım gerektiren, prematüre, postmatüre, düşük doğum ağırlıklı veya hasta bebekler dahil olmak üzere yeni doğan bebek gözlem ve bakımını yapmak,
- Jinekolojik ve obstetrik patolojisi olan kadınların bakımını yapmak,
- Tıbbi ve cerrahi, alanlarda en temel bakımı (en gerekli, öncelikli, kapsamlı ve kompleks olmayan) vermek.

Bunlara göre müfredatta yer alan birinci ve ikinci basamak hizmetler düzeyindeki CS/ÜS konuları ve üniteler aşağıda belirtilmiştir:

1. KONU: Üreme Sağlığına Giriş

- a. Üreme Sağlığı ve Üreme Hakları
- b. Toplumsal Cinsiyet ve Sağlığa Etkileri
- c. Cinsellik ve Cinsel Sağlık
- d. İletişim Becerileri
- e. Danışmanlık
- f. CS/ÜS Hizmetlerinde Enfeksiyonların Önlenmesi
- g. Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Hizmetlerinde Kalite Yaklaşımı

2. KONU: Güvenli Annelik

- a. Güvenli Annelik ve Anne Sağlığına Yönelik Kavramlar
- b. Doğum Öncesi Bakım
- c. Normal Doğum ve Doğum Sonrası Bakım
- d. Riskli Gebelikler
- e. Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Bakım
- f. Yeni Doğan/Süt Çocuğu/Çocuk Bakımı
- g. Acil Doğum Bakımı

3. KONU: Doğurğanlığın Düzenlenmesi (Aile Planlaması)

- a. Aile Planlaması Hizmetlerine Genel Bakış
- b. Aile Planlaması Danışmanlığı
- c. Başvuran Bireyin Değerlendirilmesi
- d. Doğal Aile Planlaması Yöntemleri
- e. Bariyer Yöntemler
- f. Kombine Hormonal Kontraseptifler
- g. Rahim İçi Araçlar
- h. Gönüllü Cerrahi Sterilizasyon
- i. Özel Durumlarda Aile Planlaması Danışmanlığı
- j. İstenmeyen Gebeliklerde Danışmanlık
- k. İnfertilitede Danışmanlık

4. KONU: Enfeksiyonlar (CYBE, HIV/AIDS/ HEPATİT)

- a. CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in Toplum İçin Önemi
- b. CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT Vakalarında Başvuranın Değerlendirilmesi
- c. GYE/CYBE Tanı ve Tedavisi
- d. HIV/AIDS/HEPATİT'in Tanısı ve HIV/AIDS'e Yaklaşım
- e. CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT' in Önlenmesi
- f. CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT Danışmanlığı

5. KONU: Adolesan ve Gençler için Cinsel Sağlık/Üreme Sağlığı Sorunları

- a. Ülkemizde adolesan ve gençlerin üreme ve cinsel sağlık durumları
- b. Geçlerin cinselliği, cinsel sağlık ve üreme sağlığı gereksinimleri
- c. Adolesan dönemde fiziksel ve cinsel büyüme ve gelişme,psikososyal gelişme
- d. Gençlerde sık görülen sorunlar ve alışkanlıkların CS/ÜS'ye etkileri
- e. Gençlerin sağlık kuruluşlarına ulaşmasında sınırlılıklar,çözüm yolları

6. KONU:İleri Yaş Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı ve Diğer CS/ÜS Sorunları

- a. Kadına Yönelik Şiddet ve Zarar Verici Uygulamalar
- b. Menopozdaki Kadınların CS/ÜS Durumu, Gereksinimleri ve Sağlık Hizmetleri
- c. Andropozdaki Erkeklerin CS/ÜS Durumu, Gereksinimleri ve Sağlık Hizmetleri
- d. Üreme Organları Kanseri ve Kanserden Korunma

5. CS/ÜS mezuniyet öncesi müfredatında eğitimle ilgili temel ilkeler ve kavramlar

CS/ÜS mezuniyet öncesi müfredatında eğitimle ilgili temel ilkeler ve kavramlar aşağıda özet şekilde verilmiştir:

Genel ilke olarak,

Ebelik eğitimi:

- Öğreneni merkeze alan,
- Erişkin eğitim ilkelerini kullanan,
- Öğrenenin etkin katılımını ve kendi kendine öğrenmesini özendiren,
- Öğrenmeyi öğreten,
- Gerçek yaşamda karşılaşılan sorunlara ve sorun çözmeye odaklı,
- Mesleki yeterliği objektif olarak değerlendiren,
- Eğitim yöntemleri/ İnteraktif yöntemler (sunum, role play, proje -toplum projeleri-, ev ödevi, inceleme, rapor -alan çalışması-, demonstrasyon, senaryo, vaka sunumu, grup çalışması, panel, forum, grup sunumları vb.gibi interaktif yöntemler) kullanmayı özendiren,
- Öğrenilecek konuları basitten karmaşığa, yüzeyselden derinlemesine ele alan,
- Bilgi entegrasyonunu sağlıktan hastalığa, bireyden topluma, toplumdan kliniğe, yataydan dikeye olacak şekilde yapan,
- Farkına vardırılmadan davranışa dönüştürmeye odaklı,
- Öğrenenin teorik bilgisini laboratuvar ve ya uygulama alanlarına entegre etmesini sağlayacak ve yönlendirecek eğitim modellerini(Probleme dayalı öğrenme, Buluş yoluyla öğrenme, Göreve dayalı (task-based) öğrenme, Deneyerek ve tartışarak öğrenme, Küçük gruplarda öğrenme, Projeye dayalı öğrenme, Akran değerlendirme -peer evaluation- vb.)kullanan,
- Genellikle küçük gruplarda yürütülen eğitimler olmalıdır.

Temel ilke olarak,

- Öğrenciler cinsel sağlık ve üreme sağlığı ile ilgili konularla eğitimlerinin ilk yıllarından başlayarak karşılaşmalı,
- Konular eğitimin ilerleyen dönemlerinde sarmal biçimde (aynı içeriğin edinilen diğer bilgi ve becerilerle birleştirilerek daha üst bir düzeyde işlenmesi) yinelenmeli,
- Konuların tekrarında önceki bilgilerin kullanılması/çağırılması özendirilmeli,
- İletişim becerileri, iletişim laboratuvarlarında akran çalışmaları ile, simüle hastalar ile kazanılmalı,
- Mesleki beceriler yeterlik düzeyine kadar, klinik beceri laboratuvarlarında, humanistik yaklaşımla modeller-maketler üzerinde kazanılmalı,
- Klinik ya da saha uygulamaları için seçilen alanlar cinsel sağlık ve üreme sağlığı ile ilgili toplumun genel özelliklerini yansıtabilmeli,
- Teori ve uygulama derslerinin değerlendirme ağırlıkları okulların eğitim modeline göre müfredat komiteleri tarafından düzenlenmelidir.
- Öğrencilerin teke tek ya da grup eğitimi ve danışmanlık yapabilecekleri uygulama planlamaları yapılabilmesi,
- Uygulama alanlarının CS/ÜS konusunda öğrencinin iyi bir ebelik anlayışı geliştirmesini ve bu konuda ve ekip çalışmasını öğrenmede uygun model olabilecek ortamlar olmasına dikkat edilmeli,

- Öğrencilerin CS/ÜS'le ilgili toplumsal sorunları tanımaları ve çözüm getirebilecekleri çalışmalar yaparak yansız tutum ve duyarlılık kazanmaları sağlanmalı,
- Uygun olan modüllerde diğer sağlık disiplinleri ile birlikte öğrenme ortamı oluşturulmalı,
- Konularda yer alan iletişim ve danışmanlık becerisi kazanma ile ilgili hedef, iletişim ve danışmanlık becerisi ile ilgili modül eşliğinde ele alınmalı,
- Eğiticiler eğitim yöntemleri ve ölçme-değerlendirme yöntemleri konularında eğitilmelidir.

***Elinizde bulunan ebelik müfredatına **cinsel sağlık ve üreme sağlığı** konularını uyarlarken yukarıda sözü edilen ilkeleri temel alan ve her bir konunun **amaç ve öğrenim hedeflerine en uygun olan** eğitim yöntemlerinin uygulanması,

***Metinde geçen "**kadın**" kelimesinin "gebe, loğusa, doğum sürecindeki ya da jinekolojik veya obstetrik patolojisi olan kadın" şeklinde değerlendirilmesi,

*** Metinde geçen "**bakım/uygulamalar/girişimler**" ifadelerinin öğrenciler tarafından kanıta dayalı ebelik uygulaması olarak değerlendirmesi,

*** **Psikomotor alana** yönelik hedef cümlelerinde geçen "**bakım/uygulama/girişimleri**" öğrencinin bir uzmanın (sorumlu öğretim elemanı, sorumlu ebe, vb. gibi) gözetiminde/denetiminde uygulayabilmesi,

***Profesyonel rollerini kullanarak **1. ve 2. basamakta** cinsel sağlık ve üreme sağlığı koruyan ve yükselten, sorumluluklarının bilincinde, etik ilkelerle çalışan ebeler yetiştirilmesi önerilmektedir.

Dersler arası uyumda,

- Cinsel sağlık ve üreme sağlığı konularının öğrenilmesi ve uygulanmasında hem yatay hem de dikey dersler arasında işbirliği gerekir,
- Etkili bir işbirliği için "sorun temelli" yaklaşım temel alınmalıdır,
- Her bir dersin öğrenilecek konuya bütüncül olarak bakabilmesinin sağlanması için çaba harcanmalıdır,
- Ders programlarında, derslere göre farklı yaklaşımların olmaması
- sağlanmalıdır.

Her bir konunun müfredat içinde ne kadar bir yer kaplayacağı (süre),

- Kullanılacak eğitim yöntemi,
- Eğitimin yapılacağı yer,
- Öğrenci sayısı ve
- Kurumun olanakları göz önüne alınarak uygulayıcılar tarafından belirlenecektir.

Eğitim ortamları,

- Özellikle teorik süreçlerde, gerçek yaşamı simüle eden ortamlar kullanılmalı ve öğrenciler olabildiğince erken dönemde gerçek yaşamla karşılaşma olanağı bulabilmelidir,
- Klinik beceri laboratuvarları olmalıdır,
- Hastanelerde kadın doğum klinikleri, poliklinikleri ve yenidoğan klinikleri, poliklinikleri kullanılmalıdır,
- Canlı vakalar dersanelere getirilmelidir,
- Saha uygulamalarına (sağlık ocaklarına bağlı ev ziyaretleri) ilk yıldan itibaren başlanmalıdır,
- Öğrencinin CS/ÜS nın, bireyler ve toplum düzeyinde önemini kavrayabilmesi amacı ile çeşitli proje çalışmaları yapmasını sağlayacak planlamalar yapılmalı(halk eğitim merkezlerinde eğitim programları gibi),
- Her konu alanı ile ilgili ders araç gereci konunun özelliğine göre öğretim elemanı tarafından seçilmelidir.

Değerlendirme

Okullar arasında eğitim yönteminde olduğu gibi kullanılan değerlendirme yöntemlerinde de farklılıklar söz konusudur. Ancak öğrenci değerlendirmesinde (çss, vaka tartışmaları, rapor yazma, ödevler gibi);

- amaç ve öğrenim hedefleri ile uyumlu,
- objektif,
- sürekli,
- yalnızca sonucu değil süreci de içeren
- katılımcı ve
- yenilikçi değerlendirme yöntemlerinin kullanılması önerilir.

Bu ilkeler temel alındığında, ölçme değerlendirme yöntemleri; konunun öğrenme hedeflerine uygun olacak şekilde belirlenmelidir. Örneğin bilginin değerlendirilmesinde çss, açık uçlu testler, vakaya dayalı testler, essey soru, vaka tartışmaları, rapor yazma, ödevler gibi yöntemler kullanılmalıdır. Klinik becerilerin değerlendirilmesinde öğrencinin performansı mutlaka “Değerlendirme Rehberleri” aracılığı ile değerlendirilmelidir. Ayrıca yaygın olarak kullanılmakta olan nesnel, güvenilir, yapılandırılmış klinik sınavlar (Objective Structured Clinical Exam-OSCE) da önerilebilir. Farklı istasyonlarda (task-based station), standart veya simüle hastalardan yararlanılarak öğrencilerin uygulama becerileri ve pratikleri değerlendirilebilir. Bunun için günümüzde ebe ve hemşireler için geliştirilen ve gittikçe sayıları artan “öğretim ve beceri uygulama rehberleri”nden de yararlanılabilir.

Bu kapsamlı ve çok yönlü değerlendirmeler tüm eğitim boyunca sürekli olarak yapılmalı ve verilen spesifik geribildirimler ile öğrencinin gelişmesini sağlamalıdır. Öğrencilerin değerlendirilmesinin yanı sıra, eğitim programlarının ve eğitim programlarını uygulayan eğiticilerin de değerlendirilmesi önemlidir. Bu değerlendirmelerde öğrenci katılımı sağlanmalı ve öğrencilerin görüşleri mutlaka alınmalıdır.

6. Formatın kullanımına yönelik bilgiler

a) Amaç ve Öğrenim Hedefleri

Ebelik eğitiminde CS/ÜS müfredatı hazırlanırken önce her bir ana konu adı belirtilmiş, daha sonra ilgili konuya ait alt konuların amaç ve öğrenim hedefleri yıl düzeyinde belirtilmiştir.

CS/ÜS konularının her birinde, her yıl ayrı ayrı belirtilmemiş olabilir. Kuşkusuz, her yıl bilgi ve beceriler artacak, uygun ortam oluşturduğunda bu bilgi ve beceriler kullanılacaktır.

b) Yatay program

Müfredatta yer alacak olan her bir konu, ebelik eğitiminin dönemlerine göre yatay program olarak gösterilmiştir. Burada aşağıdaki alt başlıklar bu müfredatı uygulayacak olan yüksek okullara “öneriler” olarak hazırlanmıştır:

- Konuyu planlaması, uygulaması ve değerlendirilmesi uygun olacak olan dersler / olabilirse modüller / senaryolar(eğitim sistemine göre)
- Konunun amaç ve öğrenim hedeflerine uygun olan eğitim yöntemleri
- Eğitimin yapılacağı eğitim ortamı
- Eğitim yöntemine uygun araç-gereçler
- Eğitim yöntemine uygun olan ölçme-değerlendirme yöntemleri

7 Müfredatta yer alan beceriler için “Öğrenme Rehberi” ve “Değerlendirme Rehberi” örneklerine bakınız.

Ekte ayrıntılı olarak sunulmuştur.Ayrıca ebeliğe özel rehberler için “Kaynaklara” bakınız.

KISALTMALAR

- AÇSAP:** Ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması
AIDS: Edinilmiş Yetersiz Bağışıklık Sistemi Sendromu (Acquired Immuno Deficiency Syndrome)
AP: Aile planlaması
APY: Aile planlaması yöntemleri
AYD: Anneye yaklaşımları değerlendirme
BPD: Bakım planlarını değerlendirme
CS/ÜS: Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı
CYBE: Cinsel Yolla Bulaşan Enfeksiyonlar
ÇSS: Çoktan seçmeli soru
DBD: Danışmanlık becerisini değerlendirme
DFD: Değerlendirme formları ile değerlendirme
DPT: Devlet planlama teşkilatı
D/Y soru: Doğru-yanlış soru
Essey soru: Klasik kısa ya da uzun cevaplı sorular
GRD: Hastane ve I. Basamak sağlık kuruluşlarında yapılan gözlem raporlarını değerlendirme
GYE: Genital yol enfeksiyonları
HIV: Vücut bağışıklık sistemi virüsü (Human Immune Deficiency Virus)
İBD: İletişim becerisini değerlendirme
KKVM: Kendi kendine vulva muayenesi
KKTM: Kendi kendine testis muayenesi
KKMM: Kendi kendine meme muayenesi
ÖBD: Öykü alma becerisini değerlendirme
SB: Sağlık Bakanlığı
STK: Sivil Toplum Kuruluşları
TSH: Temel Sağlık Hizmetleri
TÜSP: Türkiye Üreme Sağlığı Programı
UBD: Uygulama becerilerini değerlendirme
ÜH: Üreme hakları
YBD: Yönetim becerilerini değerlendirme
YFDD: Kadını yapılandırılmış formlar doğrultusunda değerlendirme

KAYNAKLAR

- Türkiye Üreme Sağlığı Programı CS/ÜS Hizmet Çerçevesi, T.C. Sağlık Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu İşbirliği Programı, Ankara, Türkiye, Haziran 2004.
- Türkiye’de CS/ÜS İçin Hizmet Standartları, T.C. Sağlık Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu İşbirliği Programı, Ankara, Türkiye, Aralık 2004.
- Üreme Sağlığı Hizmetlerinde İş Tanımları, Türkiye Üreme Sağlığı Programı, T.C. Sağlık Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu İşbirliği Programı, Ankara, Türkiye, Aralık 2004.CS/ÜS Hizmet-içi Eğitim Modülleri, Türkiye Üreme Sağlığı Programı, T.C. Sağlık Bakanlığı ve Avrupa Komisyonu İşbirliği Programı, Ankara, Türkiye, 2005.
- Cinsel Sağlı ve Üreme Sağlığı Ulusal Stratejiler ve Eylem Planı 2005-2015, Sağlık Bakanlığı AÇSAP Genel Müdürlüğü, Ankara, 2005.
- World Health Organization, Health for all in 21st century. (document WHA 51/5), 1999, Geneva.
- Wallace, M .Hemşirelik ve Ebelik için Avrupa Birliği Standartları : Katılımcı Ükelere Bilgi World Health Organization ,2001.
- Mathai, M., Sanghui, H., Guidotti, R.J.: Managing Complications in Pregnancy and Childbirth. A Guide for Midwives and Ductus. World Health Organization/ RHR / 00.7,2000.
- Midwifery Cirriculum-A Global Perspective Transforming the Architecture of Midwifery Education. Royal College of Midwives National Conference. 23 July 2004.
- WHO European Strategy For Nursing And Midwifery Education Report on a WHO Conference, Munich, Germany, 15-17 June 2000.
- Yıldırım G (Eds) Ebe ve Hemşireler için Uygulama Becerileri Öğrenim Rehberi, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, Sivas, 2005.
- Aydın T ve ark. Teknik Uygulama Becerileri Öğrenim Rehberi, Erciyes Üniversitesi Atatürk Sağlık Yüksekokulu Yayınları, Kayseri, 2003.
- Baklaya A.N. ve Çalışır H (Eds) Ebelik Beceri Öğrenim Rehberi, Adnan Menderes Üniversitesi Yayınları, Aydın, 2004.
- Taşkın L ve ark. (Eds) Hemşire ve Ebeler için Doğum ve Kadın Sağlığı Uygulama Rehberi, Palme Yayıncılık, Ankara, 2004.
- Sullivan R ve ark. Tıp Eğitimcileri için Eğitim Becerileri Rehberi, JHPIEGO ve Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Ankara, 1999.
- Sullivan R ve ark. Tıp Eğitimcileri için Program Geliştirme Rehberi, JHPIEGO ve Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Ankara, 1999.

**MÜFREDATTA ELE ALINAN
CS/ÜS
YATAY PROGRAMLARI**

CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞINA GİRİŞ

ÜREME SAĞLIĞINA GİRİŞ

KONU BAŞLIKLARI:

- **Üreme Sağlığı ve Üreme Hakları**
- **Toplumsal Cinsiyet ve Sağlığa Etkileri**
- **Cinsellik ve Cinsel Sağlık**
- **İletişim Becerileri**
- **Danışmanlık**
- **CS/ÜS Hizmetlerinde Enfeksiyonların Önlenmesi**
- **Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Hizmetlerinde Kalite Yaklaşımı**

KONU: Üreme Sağlığı ve Üreme Hakları

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonucunda öğrenciler, üreme sağlığı kavramı ve üreme hakları, üreme sağlığının sağlık hizmetleri içerisindeki yeri konusunda bilgi kazanarak, bireylerin üreme ve cinsel haklarına saygılı bir tutum ile temel sağlık hizmetlerinin bir parçası olarak üreme ve cinsel sağlık hizmetlerini sunabileceklerdir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. yılın sonunda, öğrenciler;

- Üreme sağlığını tanımlayabilmeli, amacını ve kapsamını açıklayabilmeli,
- Yaşam dönemlerinde kadın ve erkeğin üreme haklarını sayabilmeli ve bireyler açısından önemini tartışabilmeli,
- TSH içerisinde ÜS hizmetlerini açıklayabilmeli,
- Mevcut ÜS hizmetlerinin üreme haklarına uygunluğunu açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Yaşam dönemlerinde kadın ve erkeğin potansiyel ve mevcut ÜS sorunlarını açıklayabilmeli (dünyada ve ülkemizde),
- Bireylerin üreme haklarına saygılı bir tutum gösterebilmeli,
- Yaşam dönemlerine uygun ÜS hizmet yaklaşımlarını açıklayabilmeli,
- Üreme haklarının toplumda nasıl kullanıldığını açıklayabilmeli,
- Üreme sağlığını etkileyen faktörleri tanımlayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- TSH entegre edilecek I. ve II. basamakta verilebilecek ÜS hizmetlerini açıklayabilmeli,
- Üreme haklarının kullanımını etkileyen faktörleri tartışabilmeli,
- Ülkemizin ÜS politikalarını ve yasalarını açıklayabilmeli,
- Üreme haklarını anne, fetüs, yenidoğan hakları ile karşılaştırabilmelidir

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- ÜS hizmetlerindeki yönetim modelini açıklayabilmeli
- ÜS ' nin amaçlarına yönelik ulusal hedefleri (SB, DPT' nin yayınladığı hedefleri) sayabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme - Değerlendirme
1. sınıf	-Ebelik Esasları	-Sunum -Soru-yanıt -Grup çalışması -Genel tartışma	-Okul -Kadın doğum klinik / poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Flipchart tahtası -Kağıt -Kalem	-Essey soru -Yazılı rapor (Bireylerin üremehaklarını kullanımı) hasta/sağlıklı bireyde
2. sınıf	- Doğum Öncesi Dönem I - II -Sağlık Sosyolojisi -Aile Planlaması -Hastalıklar Bilgisi	-Sunum -Soru-yanıt	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Grafik, tablolar (ÜS sorunları) -Anket örnekleri (ÜS sorunlarına yönelik)	-ÇSS -D/Y soru
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	-Sunum -Soru-yanıt	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum Klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri	-Asetat/pps -Barko/tepegöz	-Essey soru -Yazılı rapor (Bireylerin üremehaklarını kullanımı) hasta/sağlıklı bireyde
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Ebelikte Yönetim -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Sunum -Soru-yanıt	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Barko/tepegöz -Asetat	-Essey soru

KONU: Toplumsal Cinsiyet ve Sağlığa Etkileri

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler toplumsal cinsiyet ve ilgili kavramları, toplumsal cinsiyet ayrımcılığının ÜS' ye etkileri konusunda bilgi ve toplumsal cinsiyete duyarlı tutum kazanarak üreme sağlığı hizmetlerini sunabilecektir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. yılın sonunda, öğrenciler;

- Toplumsal cinsiyet ile ilgili kavramları açıklayabilmeli,
- Toplumsal cinsiyet ayrımcılığını tanımlayabilmeli,
- Toplumsal cinsiyet ayrımcılığının sağlığa özellikle ÜS' na etkilerini açıklayabilmeli,
- Konuya yönelik faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarını sayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Kadınlara yönelik pozitif cinsiyet ayrımcılığı kavramını açıklayabilmeli,
- Sağlık hizmetlerinin sunumunda kadın ve erkeğin gereksinimlerini dikkate almanın önemini açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Dünyada ve ülkemizde toplumsal cinsiyet ayrımcılığına ilişkin eylem ve stratejileri, ulusal ve uluslararası sözleşmeleri tanımlayabilmeli,
- Kadının toplumsal sosyal statüsünü tanımlayabilmeli,
- Kadının toplumsal sosyal statüsünün kadın sağlığına etkilerini açıklayabilmeli,
- Sosyo-demografik ve sağlık göstergelerini toplumsal cinsiyete duyarlı bir bakış açısıyla değerlendirebilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Sağlık hizmetlerinin sunumunda toplumsal cinsiyet ayrımcılığına yönelik davranış ve uygulamaları fark edebilmeli,
- Bulunduğu üniversitenin kadının toplumsal statüsüne ilişkin faaliyet gösteren "Araştırma ve Uygulama Merkezi " varsa bu merkezin faaliyetlerini, çalışma şeklini, hedeflerini açıklayabilmeli,
- İlgili STK'lar ile işbirliği yaparak topluma eğitim yapabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
1. sınıf	-Ebelik Esasları	-Sunum -Soru-yanıt -Grup çalışması -Genel tartışma	-Okul -Kadın doğum klinik / poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Asetat	- Essey soru
2. sınıf	- Doğum Öncesi Dönem I - II -Sağlık Sosyolojisi -Aile Planlaması -Hastalıklar Bilgisi	-Sunum -Soru-yanıt	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri - AÇSAP -AP merkezleri	-Tepegöz / Barko -Asetat	- Essey soru
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Sunum -Soru-yanıt -Tartışma -Klinik alanda gözlem, -Vaka çalışması -Eğitim gezisi	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri	-Asetat/pps -Barko/tepegöz -Sağlık ve sosyo demografik göstergeler	-ÇSS -Essey soru -Gezi raporu (gözlem)
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Sunum -Soru-yanıt -Tartışma -Eğitim gezisi	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ Poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Barko/tepegöz -Asetat -Eğitim broşürü	-Gezi raporu -Essey soru

KONU: Cinsellik ve Cinsel Sağlık

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler cinsellik, cinsel sağlık kavramları ile bu kavramların toplumdaki önemi konusunda bilgi kazanacak ve cinsel davranış, değerler, inançlarla ilgili konularda yargısız konuşabileceklerdir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. yılın sonunda, öğrenciler;

- Cinsellik, cinsel sağlık ve ilgili terimleri tanımlayabilmeli ve ÜS ile ilişkilendirebilmeli,
- Cinsel davranış, cinsellikle ilgili değerler, inançlar ve uygulamaları tanımlayabilmeli,
- Cinsel öykü alma türlerini, ilkelerini ve adımlarını belirtebilmeli,
- Yaşam dönemlerine özgü cinselliği ve değişimleri tanımlayabilmeli,
- Kadın ve erkekteki cinsel tepki siklusunu tanımlayabilmeli,
- Hizmet alanla cinsellikle ilgili konuları yargısız konuşabilmeli,
- Cinselliklerine ilişkin kendi değer ve normlarının farkına varmalıdır.

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Kadınlarda ve erkeklerde cinsel tepkiyi karşılaştırabilmeli,
- Cinsellik ve cinsel sağlığa gebeliğin etkisini bilmeli,
- Gebe ve eşi ile cinsellikle ilgili konuları yargısız ve rahatça konuşabilmeli,
- Cinsellik ve cinsel sağlığa ilişkin ayrıntılı öykü alabilmeli,
- Kontraseptif yöntemlerin kadın ve erkeklerin cinsel yaşamlarına ve cinsel sağlığa etkisini açıklayabilmeli
- Güvenli cinsel davranışları açıklayabilmeli,
- Hizmet alanla cinsellikle ilgili konuları yargısız ve rahatça konuşabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Cinsellik ve cinsel sağlığın kadın sağlığı üzerine etkilerini açıklayabilmeli,
- Klimakterium döneminin kadının cinselliğine ve cinsel sağlığına etkisini söyleyebilmeli,
- Doğum sonrası dönemde kadının cinsel sağlık durumunu değerlendirebilmeli,
- Cinsellikle ilgili sorunları saptayarak uygun yerlere sevk edebilmelidir (Plissit Modeline göre)

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri /zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme Değerlendirme
1. sınıf	-Ebelik Esasları -Kişilerarası İlişkiler	-Sunum -Oyunlaştırma -Davranış ve inançlarla ilgili alıştırmalar	-Okul -Kadın doğum klinik / poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Cinsiyet davranış kartları, -Oyunlaştırma senaryo için -Beceri öğrenim değerlendirme rehberleri	-ÇSS -Yazılı/sözlü değerlendirme -İBD
2. sınıf	- Doğum Öncesi Dönem I - II -Aile Planlaması -Ruh Sağlığı	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Flipchart -Marker kalem -B.Kağıdı -Öykü formu -Vaka örnekleri -Beceri öğrenim değerlendirme rehberi	-ÇSS -İBD -ÖBD
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Sunum -Soru-yanıt	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri	-Asetat/pps -Barko/tepegöz -Beceri öğrenim değerlendirme rehberi	-ÇSS -D/Y soru -İBD -ÖBD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Sunum -Soru-yanıt	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri	-Barko/tepegöz -Asetat -Beceri öğrenim değerlendirme rehberi -Plissit şeması	-ÇSS -D/Y soru -İBD -ÖBD

KONU: İletişim Becerileri

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda öğrenciler, iletişimin önemi konusunda bilgi ve ÜS hizmetlerini verirken sözlü / sözsüz iletişim tekniklerini uygulama, etkin dinleme ve empati kurabilme becerisi kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. yılın sonunda, öğrenciler;

- İletişim tanımını, iletişim ögeleri, iletişim ögelerinin nitelikleri, kişilerarası iletişimin sınıflaması ve sözlü / sözsüz iletişimin bileşenlerini açıklayabilmeli,
- Sözlü iletişimin tekniklerini uygulayabilmeli,
- Sözsüz iletişimin tekniklerini uygulayabilmeli,
- Etkin dinleme yapabilmelidir.

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Empati kurabilmeli,
- İletişim engellerini sayabilmeli,
- İlkelere uygun geri bildirim verebilmeli,
- Genç gebelerle, loğusalarla iletişim kurma kurallarını tanımlayabilmeli,
- Genç gebelerle, loğusalarla iletişim kurabilmeli,
- Sağlık hizmetlerinin sunumunda doğru iletişim becerilerinin önemini açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Sağlık hizmetlerinin sunumunda iletişim çatışmalarını gidermek için önerilerde bulunabilmeli,
- İletişim engellerini kaldırabilecek önerilerde bulunabilmeli,
- Farklı kültürel özellikleri olan gruplarla iletişim kurabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatın-daki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme Değerlendirme
1. sınıf	-Ebelik Esasları -Kişilerarası İlişkiler	-Sunum -Oyunlaştırma -Soru/Yanıt -Grup çalışması	-Okul -Kadın doğum klinik / poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Oyunlaştırma için senaryo -Dinleme-öğrenme beceri listesi (Rehberi) -Klinik uygulama tartışma kontrol listesi -Flipchart tahtası -Kağıt, kalem -Gözlemci kontrol listesi	-ÇSS -İBD
2. sınıf	- Doğum Öncesi Dönem I - II -Aile Planlaması	-Sunum -Soru-yanıt -Grup çalışması -Oyunlaştırma	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Dinleme-öğrenme beceri listesi (Rehberi) -Klinik uygulama tartışma kontrol listesi -Flipchart tahtası -Kağıt, kalem -Gözlemci kontrol listesi	-ÇSS -İBD
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Sunum -Soru-yanıt -Grup çalışması -Oyunlaştırma	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum Klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri	-Asetat/pps -Barko/tepegöz -Dinleme-öğrenme beceri listesi (Rehberi) -Klinik uygulama tartışma kontrol listesi -Flipchart tahtası -Kağıt, kalem -Gözlemci kontrol listesi	-ÇSS -İBD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -A.P Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Sunum -Soru-yanıt -Grup çalışması -Oyunlaştırma	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri	-Asetat/pps -Barko/tepegöz -Dinleme-öğrenme beceri listesi (Rehberi) -Klinik uygulama tartışma kontrol listesi -Flipchart tahtası -Kağıt, kalem -Gözlemci kontrol listesi	-ÇSS -İBD

KONU: Danışmanlık

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler nitelikli üreme sağlığı hizmeti sunabilmek için danışmanlık konusunda bilgi ve beceri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Danışmanlığı tanımlayabilmeli,
- Danışmanlığın önemini açıklayabilmeli,
- Danışmanlığın adımlarını bilmeli,
- Danışmanlığın ilkelerini tanımlayabilmeli,
- Nitelikli ÜS danışmanının özelliklerini sayabilmeli,
- İyi bir danışmanlık ortamı oluşturabilmeli,
- Danışmanlık becerisi öğrenim rehberlerine uygun bir şekilde danışmanlık yapabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Kadın ailesine gereksindiği konularda yardımsız danışmanlık yapabilmeli,
- İyi bir danışmanlık ortamı oluşturabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri /zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	- Doğum Öncesi Dönem I - II -Aile Planlaması	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Demonstrasyon -Grup çalışması -Oyunlaştırma	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -AP resimli rehber -APY örnek kaynak posterleri -Gebelik danışmanlık öğrenim rehberi -AP danışmanlık öğrenim ve değerlendirme rehberi -Gençlerle iletişim danışmanlık rehberi -Senaryolar	-ÇSS -DBD
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	-Sunum -Soru-yanıt -Demonstrasyon -Grup çalışması -Oyunlaştırma	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum Klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/poliklinikleri	-Asetat/pps -Barko/tepegöz -Kumaştan meme -Bebek maketi -Emzirme resimli rehber -Aile Planlaması, emzirme, CYBE, gençlik öğrenim ve değerlendirme rehberi -Senaryolar	-ÇSS -DBD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Demonstrasyon -Grup çalışması -Oyunlaştırma	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/poliklinikleri	-Barko/tepegöz -Asetat -Tüm öğrenim ve değerlendirme rehberleri -Senaryolar	-ÇSS -DBD

KONU: CS/ÜS Hizmetlerinde Enfeksiyonların Önlenmesi

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler CS/ÜS açısından enfeksiyon risklerini ve zinciri, enfeksiyonunun önlenmesi konusunda bilgi ve enfeksiyonun önlenmesi ile ilgili kuralları uygulama becerisi kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. yılın sonunda, öğrenciler;

- Enfeksiyon etkenlerinin sınıflandırılmasını ve genel özelliklerini açıklayabilmeli,
- Enfeksiyon oluşumunu açıklayabilmeli,
- Enfeksiyon ve önlenmesi ile ilgili terimleri tanımlayabilmeli,
- Enfeksiyonların önlenmesinin amacını açıklayabilmeli,
- Enjeksiyon zincirini tanımlayabilmeli,
- Karşılaşabilecekleri enfeksiyon risklerini açıklayabilmeli,
- Enfeksiyon zincirinin kırılabilmesinde sağlık personelinin rolünün önemini açıklayabilmeli,
- Tekniğine uygun el yıkayabilmeli,
- Uygun dezenfektan ve antiseptikleri sayabilmeli, farklarını açıklayabilmeli,
- Kendisini enfeksiyonlardan koruma yollarını tanımlayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 2., 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Enfeksiyonun önlenmesi basamaklarını sayabilmeli,
- Enfeksiyonların önlenmesinin önemini kavrayabilmeli,
- CS/ÜS'ye ilişkin enfeksiyona neden olabilecek uygulama/girişimleri sayabilmeli,
- Kişisel koruyucular kullanabilmeli,
- İğne ve diğer kesici aletleri sağlıklı kullanabilmeli,
- Kullanılmış araç ve gereci tekrar kullanıma (dekontaminasyon, dezenfeksiyon) hazırlayabilmeli,
- Uygun dezenfektan ve antiseptikleri sayabilmeli, farklarını açıklayabilmeli
- Ortamın nasıl enfeksiyonlardan arındırılabilirliğini açıklayabilmeli,
- Atıkların nasıl yok edileceğini açıklayabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme Değerlendirme
1. sınıf	-Ebelik Esasları -Mikrobiyoloji -Fizyoloji -Patoloji	-Sunum -Oyunlaştırma -Soru-yanıt -Demonstrasyon -Enfeksiyon kontrol uzmanını davet etme	-Okul -Kadın doğum klinik / poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Mikroskop -El yıkamarehberi -Enjektör, -Senaryolar -Enjektör atık kutusu -Hazır lam -Lamel preparatları -Enfeksiyon zinciri posterleri	-ÇSS -D/Y soru -Tekniğe uygun el yıkama
2. sınıf	- Doğum Öncesi Dönem I - II -Aile Planlaması	-Sunum -Oyunlaştırma -Soru-yanıt -Demonstrasyon	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri)-Kadın doğum klinik/poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Antiseptik dezenfektan solüsyonlar -Eldiven(steril – nonsteril) -Senaryolar -Fırça -Sabun -Gömlek -Kağıt havlu - “Enfeksiyonları Önleyelim” posterleri	-ÇSS -Dezenfektan antiseptik solüsyon hazırlığı -Malzeme hazırlığı -Gömlek temizliği -Atıkların yok edilmesi
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem-Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Sunum -Soru-yanıt -Demonstrasyon -Oyunlaştırma -Enfeksiyon kontrol uzmanını davet etme	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum Klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri	-Asetat/pps -Barko/tepegöz -Antiseptik dezenfektan solüsyonlar -Eldiven -Senaryolar	-ÇSS -Dezenfektan antiseptik solüsyon hazırlığı -Malzeme hazırlığı -Malzeme temizliği -Atıkların yok edilmesi
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Sunum -Soru-yanıt -Demonstrasyon -Oyunlaştırma -Enfeksiyon kontrol uzmanını davet etme	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri - Yenidoğan klinik/ poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Barko/tepegöz -Asetat -Beceri öğrenim değerlendirme rehberi -Plisitt şeması	-ÇSS -Dezenfektan antiseptik solüsyon hazırlığı -Malzeme hazırlığı -Malzeme temizliği -Atıkların yok edilmesi

KONU : CS/ÜS Hizmetlerinde Kalite Yaklaşımı

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler CS ve ÜS hizmetlerinde kalite yaklaşımı hakkında bilgi kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. yılın sonunda, öğrenciler;

- Kalite kavramını tanımlayabilmeli,
- Temel kalite kavramını tanımlayabilmeli,
- Bakımda kalite kavramını açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 2., 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Hizmet alanların kalite sistemi içerisinde gereksinimlerinin neler olduğunu açıklayabilmeli,
- Hizmet alanların haklarının sağlanması kapsamında yapılması gereken faaliyetleri açıklayabilmeli,
- Hizmet sunanların görev ve haklarını sıralayabilmeli,
- Kalite yaklaşımının bileşenlerini sıralayabilmeli,
- CS/ÜS bakımı ile ilgili standart formları kullanabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme Değerlendirme
1. sınıf	-Ebelik Esasları	-Sunum -Grup çalışması	-Okul -Kadın doğum klinik / poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Flipchart -B.Kağıt -Kalem	-ÇSS -Problem çözme süreç formu
2. sınıf	- Doğum Öncesi Dönem I - II -Aile Planlaması	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Flipchart -B.Kağıt -Kalem	-ÇSS -Problem çözme süreç formu
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve oğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Sunum -Soru-yanıt	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik / poliklinikleri -Yenidoğan klinik / poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Flipchart -B.Kağıt -Kalem	-ÇSS -Problem çözme süreç formu
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Ebelikte Yönetim -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Sunum -Soru-yanıt -Gözlem çalışması	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik / poliklinikleri -Yenidoğan klinik / poliklinikleri -Kalite çalışması yapan kurumlar -AÇSAP -AP merkezleri	-Tepegöz / Barko -Asetat -Flipchart -B.Kağıt -Kalem	-ÇSS -Problem çözme süreç formu

GÜVENLİ ANNELİK
(ACİL DOĞUM BAKIMI DAHİL)

GÜVENLİ ANNELİK

KONU BAŞLIKLARI:

- **Güvenli Annelik ve Anne Sağlığına Yönelik Kavramlar**
- **Gebelik Öncesi Dönemde Bakım**
- **Gebelik Döneminde Bakım**
- **Normal Doğum ve Doğum Sonrası Bakım**
- **Riskli Gebeliklerde Bakım**
- **Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Bakım**
- **Yeni Doğan/Süt Çocuğu/Çocuk Bakımı**
- **Acil Obstetrik Bakım**

KONU ADI: Güvenli Annelik ve Anne Sağlığına Yönelik Kavramlar

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler güvenli anneliğin anne ve yeni çocuk sağlığı açısından önemini benimseyen bir tutumla kadını hastalık olgusu gözetmeksizin kendine özgü varlığı ve gereksinimleri içinde çevresi ve ailesiyle birlikte ele alır, anneye ve yeni doğana/süt çocuğuna/çocuğa yönelik temel kavram, ilke, kural, yöntem ve uygulamaları bilir, benimser ve bakımında bu bilgileri kullanır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. yılın sonunda, öğrenciler;

- İnsan, sağlık, çevre, hastalık kavramlarını açıklayabilmeli,
- Stres, anksiyete, kayıp, kriz, beden imajı kavramlarını açıklayabilmeli,
- Kadın, aile kavramlarını açıklayabilmeli,
- Sağlığın korunması, sürdürülmesi ve geliştirilmesinin öncelikli olduğunu açıklayabilmeli,
- Güvenli annelik kavramını tanımlayabilmeli,
- Ana-çocuk sağlığını tanımlayabilmeli,
- Kadını kendine özgü varlığı içinde bütüncül olarak ele alabilmeli,
- Aile merkezli çalışmanın önemini açıklayabilmeli,
- Problem çözme sürecini kullanabilmeli,
- Laboratuvar ve klinik uygulamalarında kadın bakımına yönelik uygulamaları kayıt edebilmeli,
- Edindiği bilgileri bakım verdiği kadına uygularken duyarlı olmalı,
- Kadından veri toplarken temel iletişim becerilerini kullanabilmelidir.

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Öğrendiği temel kavram, ilke ve yöntemleri kadının bakımında uygulayabilmeli,
- Güvenli annelik kavramının önemini açıklayabilmeli,
- Güvenli annelik kapsamında anne-bebek paketine giren anne ve bebeğe ilişkin temel hizmetleri sayabilmeli,
- Gebelik ile ilgili kavramları tanımlayabilmeli,
- Gebelikte benlik, beden algısı ve kişilik algısındaki değişiklikleri açıklayabilmeli,
- Gebelik süreci boyunca beden imajında meydana gelen değişiklikleri açıklayabilmeli,
- Değer ve inançların gebelik süreci üzerindeki etkilerini açıklayabilmeli,
- Kadın ve ailenin gebelik sürecini etkileyebilecek değer ve inançlarını değerlendirebilmeli,

- Değer ve inançların gebenin, annenin ve fetüsün sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini önlemeye yönelik uygulamaları tanımlayabilmeli,
- Kriz kavramı çerçevesinde kadın ve ailesi ile birlikte gebelik olayını değerlendirebilmeli,
- Kayıp yaşayan kadına ve ailesine yardım edebilmeli,
- Ana-çocuk sağlığının önemini kavrayabilmeli,
- Ana-çocuk sağlığının Ülkemizdeki durumunu istatistiksel verilerle tartışabilmeli,
- Ana-çocuk sağlığını etkileyen faktörleri söyleyebilmeli,
- Ana-çocuk sağlığı ölçütlerini tanımlayabilmeli,
- Ana çocuk sağlığının amacını açıklayabilmeli,
- Dünyada ve Türkiye’de anne ölüm nedenlerini sayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Normal doğum kavramını tanımlayabilmeli,
- Biliş ve algılamayı etkileyen bir faktör olarak ağrıyı açıklayabilmeli,
- Ağrının algılanmasını etkileyen faktörleri açıklayabilmeli,
- Ağrıyı tanımlarken hangi özelliklerinin değerlendirileceğini sayabilmeli,
- Ağrıyı ölçme araçlarını sayabilmeli,
- Doğumda ağrıyla başetme yöntem ve uygulamalarını tanımlayabilmeli,
- Doğum ve loğusalıkta benlik, beden algısı ve kişilik algısındaki değişiklikleri açıklayabilmeli,
- Doğum ve loğusalıkta beden imajında meydana gelen değişiklikleri açıklayabilmeli,
- Değer ve inançların doğum ve loğusalık süreci üzerindeki etkilerin açıklayabilmeli,
- Kadın ve ailenin doğum ve loğusalık sürecini etkileyebilecek değer ve inançlarını değerlendirebilmeli,
- Değer ve inançların annenin ve yenidoğanın sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini önlemeye yönelik uygulamaları tanımlayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Kadın ya da ailenin anksiyete, stres ya da kriz durumunu saptayabilmeli,
- Kadın ve ailenin stres, anksiyete ve kriz ile baş etmelerine yardım edebilmeli,
- Kadının benlik, beden ve kişiliğinde ortaya çıkan değişiklikleri değerlendirebilmeli,
- Kadının benlik algısı ve vücut imajını etkileyen faktörleri belirleyebilmeli,
- Gebelik ve loğusalık algısını etkileyen sosyo-kültürel faktörleri yaşadığı toplumun sosyo-kültürel özellikleri çerçevesinde açıklayabilmeli
- Doğumda ağrıyı ölçme araçları kullanarak değerlendirebilmeli,

- Doğumda kadının ağrıyla baş etmesine yardım edebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç -Gereç	Ölçme Değerlendirme
1. sınıf	-Ebelik Esasları -Ebelikte Kişiler Arası İlişkiler -Psikoloji	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası	-Okul -Uygulama dershanesi -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Vaka örnekleri -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role-play senaryoları	-ÇSS -İBD -BPD -GRD
2. sınıf	-Doğum Öncesi Dönem I -Doğum Öncesi Dönem II -Sağlık Sosyolojisi -Ruh Sağlığı -Ebelikte Öğretim -Aile Planlaması	-Sunum -Role-play -Soru-yanıt -Grup çalışması -Altı düşünce şapkası -Anne sağlığına yönelik son bir yıllık hastane ve sağlık ocağı kayıtlarının sonuçlarını yorumlama	-Okul -Uygulama dershanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Renkli A4 kağıtlar -Marker kalem -Role-play senaryoları -Bilgisayar -Barko/tepegöz -Anne ölüm formu -Hastane ve sağlık ocağı kayıt defterleri -Anne ölüm formu kullanım kılavuzu	-ÇSS -İBD -BPD -GRD
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları -Epidemiyoloji -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Ebelik Deontoloji ve Etik	-Sunum -Demonstrasyon -Role-play -Soru-yanıt -Grup çalışması -Ek okuma -Küçük grup tartışması -Olgu sunumu	-Okul -Uygulama dershanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Klinikten seçilmiş örnek vakalar -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Projektör -Bilgisayar -Ek okuma parçası -Video kamera	-ÇST -İBD -BPD -GRD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Tartışma	-I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/poliklinikleri -Okul -AÇSAP -AP merkezleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -BPD -GRD

KONU: Gebelik Öncesi Dönemde Bakım

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler gebelik öncesi dönemde kadın ve ailenin sağlıklı bir gebeliğe hazırlanması için mevcut sağlık durumlarını iyileştirme ve yükseltmeye yönelik kavramsal bilgileri öğrenir, uygulamalarını bilir ve bakımında bu bilgileri kullanır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. yılın sonunda, öğrenciler;

- Gebelik öncesi bakımın önemini açıklayabilmeli,
- Fertilizasyonun oluşumunu engelleyen faktörleri sayabilmeli,
- Gebeliğin sağlıklı olması için kadın ve erkekte uygun olan yaş sınırlarını söyleyebilmeli,
- Gebelik öncesi verilen bakımın gebenin sağlığına etkilerini sayabilmeli,
- Gebelik öncesi verilen bakımın fetüsün sağlığına etkilerini sayabilmeli,
- Kadın ve erkek genital organların anatomik yapısını tanıyabilmeli,
- Kadın ve erkek genital organların fizyolojik özelliklerini açıklayabilmeli,
- Kadının gelişimsel dönemlerindeki fizyolojik değişimlerini açıklayabilmeli,
- Güvenli cinsel ilişkiyi tanımlayabilmeli,
- Kadın ve erkekte cinsel ilişki fizyolojisini açıklayabilmeli,
- Riskli cinsel davranışları açıklayabilmeli,
- “ Güvenli cinsellik “ kavramını tanımlayabilmeli,
- Riskli cinsel davranışların azaltılmasında seçenekler önerebilmelidir.

Ebelik bölümünde 2. ve 3.yılın sonunda, öğrenciler;

- Sağlıklı gebelik oluşumu için mevcut sağlık durumlarını düzeltme ya da yükseltmeye yönelik kadın ve ailesine bilgi verebilmeli,
- Olası gebelik için hedef kitleyi (evlenecek çiftler, vb. gibi) ebeveynlik için fiziksel, psikolojik ve sosyal değişimlere hazırlayabilmeli,
- Gebelik öncesi yapılabilecek bağışıklamaların zamanlarını söyleyebilmeli,
- Olası gebeliğe yönelik kadın ve ailenin duyu ve düşüncelerini açıklamalarını sağlayabilmeli,
- Olası gebelik için Folik Asit alımına başlama zamanını söyleyebilmeli,
- Aileden ve kadından aldığı olası gebeliği etkileyebilecek verileri (yaş, sistemik hastalıklar, sağlığa zararlı alışkanlıklar, psikolojik hazırlık, ekonomik hazırlık, vb. gibi) değerlendirebilmeli,
- Erken yaşta evlilik ve çocuk sahibi olmanın getireceği riskleri açıklayabilmeli,

- Erken yaşta evlilik ve çocuk sahibi olmayı ertelemek için yapılacakları tartışabilmeli,
- Başvuranda olası gebeliği etkileyebilecek CYBE ile ilişkili olabilecek riskli ve koruyucu davranışları saptayabilmeli,
- Olası gebeliği düşünen kadının cinsel eşini hastalıklar(CYBE/HIV/AIDS/Hepatit, genetik, sistemik hastalıklar, vb. gibi) açısından değerlendirebilmeli,
- Olası gebeliği etkileyebilecek hastalıkları(CYBE/HIV/AIDS/Hepatit, genetik, sistemik hastalıklar, vb. gibi) tanımlayabilmeli,
- Olası gebeliği etkileyebilecek hastalıklardan korunma yollarını açıklayabilmeli,
- Olası gebeliği etkileyebilecek hastalıklar yönünden risk altında olan grupları sayabilmeli,
- Olası gebeliği etkileyebilecek bulaşıcı hastalıkların bulaşma yollarını, bulaşmasını etkileyen biyolojik faktörleri açıklayabilmeli,
- Olası gebeliği etkileyebilecek hastalıkların komplikasyonlarını sayabilmeli,
- Olası gebeliği etkileyebilecek hastalıkların kontrolü ve bakımında yapılacakları açıklayabilmeli,
- Olası gebeliği etkileyebilecek hastalıkları saptayabilmeli ve sevk edebilmeli,
- Kadın/ailesine kendi kendine meme muayenesi, kendi kendine vulva muayenesi, kendi kendine testis muayenesini öğretebilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Kadın ve ailesinin olası gebelik sürecini etkileyebilecek sağlık alışkanlıklarını değerlendirebilmeli,
- Kadın ve ailesinin olası gebelik sürecini etkileyebilecek geleneksel uygulamalarını değerlendirebilmeli,
- Kadın ve ailesinin olası gebelik için hazır oluşluğunu değerlendirebilmeli,
- Sağlıklı gebelik oluşumu için mevcut sağlık durumlarını düzeltme ya da yükseltmeye yönelik kadın ve ailesine bilgi verebilmeli ve danışmanlık yapabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç -Gereç	Ölçme Değerlendirme
1. sınıf	-Ebelik Esasları -Ebelikte Kişiler Arası İlişkiler -Psikoloji -Embriyoloji -Anatomi -Fizyoloji	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Tartışma -Role play -Doğurganlık çağındaki kadınlarla gebelik öncesi bakıma yönelik röportaj	-Okul -Uygulama dersanesi -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Vaka örnekleri -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Doğurganlık çağı kadınların gebelik öncesi bakıma yönelik bilgilerini belirleme soru formu -Video-kamera	-ÇST -GRD -YFDD -Kadın-erkek genital organları maket üzerinde gösterme
2. sınıf	-Hastalık Bilgisi -Doğum Öncesi Dönem I-II -Genetik -Sağlık Sosyolojisi -Ruh Sağlığı -Ebelikte Öğretim -Aile Planlaması	-Sunum -Role-play -Soru-yanıt -Grup çalışması -Kart oyunları -Mektup ya da telgraf oyunu -Bilgi yarışması -Siz olsaydınız ne yap	-Okul -Uygulama dersanesi -I. Basamak sağlık kuruluş. (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Renkli A4 kağıtlar -Marker kalem -Role-play senaryoları -Bilgisayar -Barko/tepegöz -Grafikler	-ÇST -İBD -BPD -GRD
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	-Sunum -Demonstrasyon -Role-play -Soru-yanıt -Grup çalışması -Ek okuma -Küçük grup tartışması -Olgu sunumu	-Okul -Uygulama dersanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Klinikten seçilmiş örnek vakalar -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Projektör -Bilgisayar -Ek okuma parçası	-ÇST -İBD -BPD -GRD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulamal-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-I. Basamak sağlık kuruluşları(evziyaretleri) -Kadın doğum kl/pl -Yenidoğan kl/pl -Okul -AÇSAP -AP merkezleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -BPD -GRD

KONU: Gebelik Döneminde Bakım

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler sağlıklı gebelik döneminde kadın, fetus ve ailenin sağlığının korunması, sürdürülmesi ve yükseltilmesine yönelik ebelik işlevlerine temel oluşturacak kavramsal bilgileri öğrenir, uygulamaları bilir ve bakımında bu bilgileri kullanır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. yılın sonunda, öğrenciler;

- Fertilizasyonu şematize edebilmeli,
- İmplantasyonu tanımlayabilmeli,
- Fetusün ve eklerinin oluşumunu açıklayabilmeli,
- Fetusün aylara göre büyüme ve gelişimini açıklayabilmeli,
- Fetusün ve eklerinin gelişimini etkileyen etmenleri sayabilmeli,
- Ödemi ölçebilmeli,
- Extremitte ve perinede varisi tanıyabilmeli,
- Uygun postür ve vücut mekaniklerini gösterebilmeli,
- Sahle ile hemoglobin ölçebilmeli,
- İdrarda protein bakabilmelidir.

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Gebelikle ilgili olan terimleri(terminolojiyi) tanımlayabilmeli,
- Gebeliğin oluşumunu açıklayabilmeli,
- Normal gebelik sürecini açıklayabilmeli,
- Gebeliğin oluşumunu etkileyen faktörleri sayabilmeli,
- Gebelik döneminde bakımın (doğum öncesi bakımın) önemini açıklayabilmeli,
- Gebelik bakım takvimini açıklayabilmeli,
- Gebelikteki fizyolojik değişiklikleri ve nedenlerini açıklayabilmeli,
- Gebeye kendisinde oluşan sistemik değişiklikler konusunda eğitim verebilmeli,
- Gebeye kendisinde oluşan metabolik değişikliklerle ilgili eğitim verebilmeli,
- Gebeye kendisinde oluşan psikolojik değişikliklerle ilgili eğitim verebilmeli,
- Gebeye gereksinimi olduğunda uygun yaklaşımlarda bulunabilmeli,

- Gebeyi aile ve çevresiyle bir bütün olarak ele alabilmeli,
- Gebenin sosyal desteklerini değerlendirebilmeli,
- Anne ve fetüs sağlığını yükseltmeye yönelik uygulamaları yapabilmeli,
- Gebelikte yapılması gereken testleri söyleyebilmeli,
- Gebeliğe bağlı olağan yakınmalarla ilgili gebeye danışmanlık yapabilmeli,
- Gebeye hijyen, fiziksel ve cinsel yaşam, giyim, seyahat, uyku ve dinlenme, egzersiz, diş bakımı, sigara, alkol ve madde bağımlılığı, bilgisayar kullanımı, güvenlik geçişleri (x-ray cihazları) konularında danışmanlık verebilmeli,
- Gebelikte beslenmenin kadın ve bebek açısından önemini açıklayabilmeli,
- Gebe bir kadının alması gereken günlük kalori miktarını açıklayabilmeli,
- Gebe bir kadın için bir günlük örnek menü hazırlayabilmeli,
- Gebelikte beslenme alışkanlığını etkileyen faktörleri sayabilmeli,
- Gebelikte sık görülen beslenme ile ilgili sorunları tanımlayabilmeli
- Gebenin beslenme aktivitesini (öykü, fizik muayene, BKİ) değerlendirebilmeli,
- Gebe ve ailesine beslenme aktivitesi ve diyeteye yönelik bilgi verebilmeli,
- Gebelikte kan şekeri değerlendirebilmeli,
- Gebenin Hb'ini değerlendirebilmeli,
- Gebenin idrarını protein yönünden değerlendirebilmeli,
- Gebenin ödemi değerlendirebilmeli,
- Gebenin ekstremit ve perinede varisi değerlendirebilmeli,
- Gebeye doğum öncesi dönemde yapacağı egzersizleri gösterebilmeli,
- Gebeye uygun postür ve vücut mekaniklerini gösterebilmeli,
- Gebelikte ilaç kullanımının kadına ve fetüse etkilerini açıklayabilmeli,
- Gebeye verilen ilaçların etki ve yan etkilerini sayabilmeli,
- Gebelikte yapılabilecek bağışıklamaların zamanlarını söyleyebilmeli,
- Gebeye doğum sonrası uygulayabileceği kontraseptif yöntemlerle ilgili danışmanlık yapabilmeli,
- Bireysel, olası ve kesin gebelik belirtilerini sayabilmeli,
- Olası doğum tarihini hesaplayabilmeli,
- Leopold manevralarını kullanarak gebelik haftasını belirleyebilmeli,
- Gebelik teşhisinde kullanılan testleri açıklayabilmeli,
- Prenatal tanı yöntemlerini açıklayabilmeli,
- Fetal sağlığın göstergesi olarak fetüsün hareketlerini değerlendirebilmeli,
- ÇKS dinleyebilmeli ve sonucunu yorumlayabilmeli,
- NST sonucunu fetal sağlığın durumuna yönelik değerlendirebilmeli,
- Kadının belirlediği doğum planlamasını değerlendirebilmeli,

- Gebelikte tehlike işaretlerini sayabilmeli,
- Kadının gebeliğe yönelik duygusal tepkilerini tanıyabilmeli,
- Gebelik sürecinde kadının sağlığını yükseltmeye yönelik eğitimleri verebilmeli,
- Kadına gebelik tanısı koyabilmeli,
- Doğum öncesi değerlendirme temel bileşenlerini sayabilmeli,
- Gebeden öykü almanın önemini açıklayabilmeli,
- İşlem basmaklarına göre gebenin öyküsünü alabilmeli,
- İşlem basmaklarına göre gebenin fizik muayenesini yapabilmeli,
- İşlem basmaklarına göre gebeye karın(abdominal) muayenesi yapabilmeli,
- İşlem basmaklarına göre gebeye vajinal muayene yapabilmeli,
- Gebenin muayene(fizik, karın ve vajinal) sonuçlarını değerlendirebilmeli,
- Gebede istenilecek rutin testleri sayabilmeli,
- Gebe muayenesinin kayıt altına alınmasında temel ilkeleri sayabilmeli,
- Aileden kadının gebeliğini etkileyecek verileri toplayabilmeli,
- Kadını ve aileyi ebeveynliğe hazırlayabilmeli,
- Kadının, eşinin, varsa çocukların ve diğer aile üyelerinin gebeliğe psikososyal tepkisi ve uyumunu değerlendirebilmeli,
- Annelik rolüne uyumu etkileyen sosyo-kültürel faktörleri açıklayabilmeli,
- Gebeliğin evlilik ilişkisine etkilerini açıklayabilmeli,
- Kadının gebeliğe uyumunu gösteren belirti ve bulguları sayabilmeli,
- Gebenin ve fetüsün sağlığını olumsuz olarak etkileyebilecek geleneksel uygulamaları belirleyebilmeli ve bunların uygulanmasını engelleyecek yolları açıklayabilmeli,
- Gebenin istediği partnerle birlikte eğitimlere(prenatal sınıflara) katılmasının yararlarını açıklayabilmeli,
- Doğum öncesi bakım hizmetlerinde ebeğin rollerini açıklayabilmeli,
- Ev ziyaretlerini yapabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Yaşadığı toplumun sosyo kültürel özellikleri çerçevesinde gebelik olayını değerlendirebilmeli,
- Gebelik algısını etkileyen sosyokültürel faktörleri tanıyabilmeli,
- Kadın ve ailesinin gebelik sürecini etkileyebilecek sağlık alışkanlıklarının değerlendirilebilmeli,
- Kadın ve ailesinin gebelik sürecini etkileyebilecek geleneksel uygulamalarını değerlendirebilmeli,
- Toplumunu tanımalı ve her türlü ortamda birey ve aileye gebe sağlığının korunması, sürdürülmesi ve yükseltilmesine yönelik eğitim yapabilmeli,
- Gebelik bakımına yönelik uygulamaları yardımsız uygulayabilmeli,
- Gebenin sağlığını korumak, sürdürmek ve yükseltmek için bireye ve ailesine gereksindiği bakımı yardımsız uygulayabilmeli,
- En az 100 doğum öncesi muayene yapabilmeli,

- En az 40 gebe kadına bakım verebilmeli ve izlemine yapabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme Değerlendirme
1. sınıf	-Embriyoloji -Ebelik Esasları	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Tartışma -Role play -Maket üzerinde çalışma -Gebeliğin oluşumu ile ilgili CD izletme -Fetal gelişim ile ilgili CD izletme	-Okul -Uygulama dersanesi -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role-play senaryo -Video-kamera -Fertilizas. maketi -Fetal geliş.maketi -G.oluşumu veFetal gelişim ile ilgili CD	-YFDD, -Kadın ve erkek genital organları maket üzerinde gösterme -Değerlendirme formları -ÇST
2. sınıf	-Doğum Öncesi Dönem I -Doğum Öncesi Dönem II -Farmakoloji -Sağlık Sosyolojisi -Ruh Sağlığı -Ebelikte Öğretim -Aile planlaması	-Sunum -Roleplay -Soru-yanıt -Grup çalışması -Roleplay -Kart oyunları -Mektup ya da telgraf oyunu -Bilgi yarışması -Proje üretme -Demontrasyon -Nesi var -Simülasyon -Siz olsaydınız ne yapardınız -Balık kavanozu -Zıt grupların oluşturulması	-Okul -Uygulama dersanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Renkli A4 kağıtlar -Marker kalem -Role play Senaryo -Bilgisayar -Barko/tepegöz -Projektör -Flipchart tahtası -D. öncesi bakım için resimli rehber -D. öncesi bakım öğrenim rehberi -Doğum öncesi bakım izlem formu -Gebe muayenesi öğrenim rehberi -Ebe-hemş. için uygulama beceriler öğrenim rehberi -Gebe izlem kartı -Pelvik model -Gebe maketi -Silinme-dilatasyon maketi	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri -Okul -AÇSAP -AP merkezleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD -AYD

KONU: Normal Doğum ve Doğum Sonrası Bakım

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler doğum eylemi izlemi ve doğumun yaptırılması konusunda bilgi ve beceri kazanır, doğum ve doğum sonu dönemde anne, yenidoğan ve ailenin fiziksel ve psiko-sosyal sağlığının korunması, geliştirilmesi ve yükseltilmesine yönelik gerekli olan bilgi ve becerileri kavramsal ve uygulamalı olarak öğrenir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Doğum eyleminde rol oynayan faktörleri söyleyebilmeli,
- Normal doğum kavramını tanımlayabilmeli,
- Doğum tiplerini sıralayabilmeli,
- Doğum süreci ile ilgili olarak doğum kanalının temel özelliklerini açıklayabilmeli,
- Doğum süreci ile ilgili olarak fetüsün temel özelliklerini açıklayabilmeli,
- Doğum eylemindeki güçleri tanımlayabilmeli,
- Anne psikolojisinin doğum eylemindeki etkisini açıklayabilmeli,
- Doğumun başlama belirtilerini sıralayabilmeli,
- Gerçek doğum ağrıları ile yalancı doğum ağrıları arasındaki farkı kavrayabilmeli,
- Doğum eyleminin her bir evresine ilişkin normal değerleri açıklayabilmeli, (süre, kontraksiyon özelliği, servikal silinme ve dilatasyon özelliği)
- Doğum sürecinde fetüsün doğum kanalındaki temel hareketlerini sıralayabilmeli,
- Doğum eylemi sırasında annenin sistemlerinde oluşan temel değişiklikleri açıklayabilmeli,
- Doğum eylemini başlatan faktörleri sayabilmeli,
- Doğum eyleminin fizyolojisini açıklayabilmeli,
- Doğum eyleminin evrelerini sayabilmeli,
- Doğum eylemi başladığında gebede meydana gelen değişiklikleri sayabilmeli,
- Eylemde bir gebeye yapılacak ilk değerlendirmeyi açıklayabilmeli,
- Doğum eyleminin birinci evresinde kadının izlemine açıklayabilmeli,
- Doğum eyleminin birinci evresinde kadına/aileye gereksindiği konularda bilgi verebilmeli,
- Doğum eyleminin birinci evresinde kadının bakımını yapabilmeli,
- Gebenin ağrıyla baş etmesine yardım edebilmeli,
- İkinci evrenin başladığını gösteren belirti ve bulguları sayabilmeli,
- Doğum eyleminin ikinci evresinde gebenin bakımını yapabilmeli,
- Doğumun gerçekleşeceği ortamın özelliklerini ve gerekli malzemeleri sayabilmeli,

- Eylemde annede oluşabilecek rahatsızlıkları söyleyebilmeli,
- Vajinal doğumun gerçekleştirilmesini maket üzerinde gösterebilmeli,
- Bebeğin doğumunu yaptırabilmeli,
- Farklı pozisyonlarda(ayakta, oturarak, çömelme, litotomi, yan, vb. gibi) doğumların avantaj ve dezavantajlarını söyleyebilmeli,
- Farklı pozisyonlardaki doğumları simülasyonla yaptırabilmeli,
- Sağlık ekibinin diğer üyeleriyle ekip anlayışı içinde çalışma alışkanlığı kazanabilmeli,
- Doğum eyleminde kadını değerlendirebilmeli,
- Doğum eyleminde kadının, rahatını sağlayabilmeli,
- Eylem süresince gerekli izlemleri ve bakımları yapabilmeli,
- Doğum eyleminde fetal sağlığı değerlendirebilmeli,
- Kadını doğum için hazırlayabilmeli ve destekleyebilmeli,
- Doğum eylemine partnerin etkisi ve desteğini açıklayabilmeli,
- Spontan ıkınma tekniğini uygulatabilmeli,
- Doğum ve loğusalıkta vajinal muayene uygulanmasının amaçlarını açıklayabilmeli,
- Doğum ve loğusalıkta vajinal muayene basamaklarını sıralayabilmeli,
- Doğumda elle vajinal muayenenin kontrendike olduğu durumları sıralayabilmeli,
- Doğum sırasında ve sonrasında vajinal muayene yapabilmeli,
- Vajinal muayenede gelen kısmın ayırıcı tanısını açıklayabilmeli,
- Doğum eyleminde ve sonrasında yaptığı vajinal muayene bulgularını değerlendirebilmeli,
- Doğum eyleminin izlenmesinde partografin kullanım amacını açıklayabilmeli,
- Partografin başlatılacağı doğum evresini belirleyebilmeli,
- Doğum eylemi sırasında partograf üzerine kaydedeceği bulgu ve gözlemleri sıralayabilmeli,
- Partografa kadına ait bilgileri ve gözlemleri eksiksiz olarak kaydedebilmeli,
- Partografa fetüsün durumuna ait gözlem ve bulguları eksiksiz olarak kaydedebilmeli,
- Partografa eylem sırasında ortaya çıkan değişiklikleri kaydedebilmeli,
- Aksiyon çizgisi ve uyarı çizgisinin eylem takibinde ne anlama geldiğini açıklayabilmeli,
- Eylem takibinde partograf kullanımının önemini açıklayabilmeli,
- Partografa göre kadını hangi durumlarda sevk edebileceğini belirleyebilmeli,
- Doğum eyleminin üçüncü evresinin aktif yönetimini model üzerinde yapabilmeli,
- Plasentanın doğumunu yaptırabilmeli,
- Plasentayı değerlendirebilmeli,
- Plasentanın alınmasından hemen sonra anneye yapılacak bakımı açıklayabilmeli,
- Evde doğum için gerekli olan malzemeleri sayabilmeli,
- Evde doğum için gerekli olan koşulları değerlendirebilmeli,
- Evde doğumu simülasyonla yaptırabilmeli,
- Mutlaka hastane koşullarında yapılması gereken doğumları(ulaşıma, kuruma, ekibe, gebeye, fetüse, vb. durumlara bağlı koşulları) söyleyebilmeli,
- Yeni doğanın hava yolu açıklığını sağlayabilmeli,
- Yeni doğanın vücut ısısı koruyacak uygulamaları yapabilmeli,

- Doğumdan sonra ilk 5 dk içinde yeni doğanın APGAR skorunu belirleyebilmeli,
- Yeni doğanın boy/kilo ölçümünü yapabilmeli,
- Yeni doğanla yapılan tüm işlemlerde asepti-antisepti kurallarını uygulayabilmeli,
- Yeni doğanı doğumdan hemen sonra (anne doğum masasında) emzirtebilmeli,
- Yeni doğanı aktif (uyanık) olduğu ilk yarım / bir saat (en erken dönemde) içinde besletebilmeli,
- Başarılı emzirmede 10 basamağı uygulayabilmeli,
- Anneye emzirmenin başlatılması ve devamı için oksitosin refleksini uyarabilmeyi açıklayabilmeli,
- Anneye emzirmenin sürdürülmesi için süt sağma ve kapla (fincan) besleme yöntemlerini uygulayabilmeli,
- Yeni doğana K vitamini yapabilmeli,
- Yeni doğana göz ve göbek bakımını uygulayabilmeli,
- Yeni doğan ebeveyn ilişkisini başlatabilmeli,
- Yenidoğanın fizyolojik fonksiyonlarına yönelik temel farklılıkları açıklayabilmeli,
- Postpartum erken dönemde yenidoğanı fiziksel yönden değerlendirebilmeli,
- Postpartum erken dönemde yenidoğanın bakım gereksinimlerini tanıyabilmeli,
- Postpartum erken dönemde yenidoğanın bakım gereksinimlerinin karşılanmasında gerekli becerileri kazanabilmeli,
- Postpartum erken dönemde yenidoğan sağlığını yükseltmeye yönelik uygulamaları yapabilmeli,
- Doğum sonu ve loğusalık terimlerini açıklayabilmeli,
- Puerperium veya postpartum periyodu tanımlayabilmeli,
- Doğum sonu bakımın önemini açıklayabilmeli,
- Anneye puerperal bakımı (perine ve meme bakımı, mesane ve barsak kontrolü, uyku ve dinlenme, uterus masajı, doğum sonu ilk ayağa kaldırma ve doğum sonu egzersizler, vb. gibi) yapabilmeli,
- Anne/aileye erken postpartum döneme yönelik eğitim ve rehberlik yapabilmeli,
- Doğum sonu döneme annenin uyumunu sağlayacak girişimlerde bulunabilmeli,
- Ailenin ebeveynlik rolünü benimsemelerini değerlendirebilmeli,
- Anne bebek ilişkisini değerlendirebilmeli,
- Annenin ve bebeğin sağlığını koruma ve geliştirmek için gerekli bilgileri kullanabilmeli,
- Postpartum erken dönemde anneyi fiziksel ve emasyonel yönden değerlendirebilmeli,
- Postpartum erken dönemde annenin sağlığını yükseltmeye yönelik uygulamaları yapabilmeli,
- Postpartum erken dönemde ailenin anneye ve yenidoğana ilişkin sağlık eğitim gereksinimlerini karşılayabilmeli,
- Doğum sonu dönemde beslenmenin anne ve bebek sağlığı açısından önemini açıklayabilmeli,
- Doğum sonu dönemde anneye beslenme aktivitesine yönelik bilgi verebilmeli,
- Laktasyonun fizyolojisini açıklayabilmeli,
- Laktasyonda besin gereksinimi açıklayabilmeli,
- Laktasyonda beslenme alışkanlığını etkileyen faktörleri açıklayabilmeli,
- Laktasyondaki kadının beslenme özelliklerini değerlendirebilmeli,
- Laktasyondaki bir kadın için bir günlük örnek menü hazırlayabilmeli,
- Laktasyon döneminde kullanılan/kullanılacak olan ilaçların emzirmeye ve yenidoğana etkisini açıklayabilmeli,
- Gerekli durumda süt salgılanmasının baskılanmasını uygulayabilmeli,
- Doğum sonu muayene hazırlık basamaklarını sıralayabilmeli,

- Doğum sonu muayenesinin basamaklarını sıralayabilmeli,
- Doğum sonrası karın muayenesini yapabilmeli,
- Doğum sonrası dönemde perine muayenesini yapabilmeli,
- Doğum sonrası danışmanlık bileşenlerini sıralayabilmeli,
- Anneye taburculuk eğitimi yapabilmeli,
- Postpartum 6-8 haftalık süre içerisinde evde annenin sağlığının yükseltilmesine yönelik uygulamaları yapabilmeli,
- Postpartum 6-8 haftalık süre içerisinde evde bebeğin sağlığının yükseltilmesine yönelik uygulamaları yapabilmeli,
- Postpartum 6-8 haftalık süre içerisinde ailenin anne ve bebekle ilgili sağlık eğitim gereksinimlerini karşılayabilmeli,
- Postpartum dönemde involüsyon sürecinde annenin genital organlarında ve diğer organ ve sistemlerinde oluşan anatomik ve fizyolojik değişiklikleri açıklayabilmeli ve değerlendirebilmeli,
- Loşiyayı ve karakterini değerlendirebilmeli,
- Anneye/aileye postpartum sürece yönelik gereksindiği konularda sağlık eğitimi yapabilmeli
- Doğum ve postpartum süreçteki geleneksel uygulamaların farkına varabilmeli ve sağlığı olumsuz yönde etkileyecek olanları engelleyebilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Doğum eyleminde anne ve fetusun, doğum sonrası dönemde de anne ve yenidoğanın fiziksel ve psiko-sosyal sağlığını korumak, sürdürmek ve yükseltmek için bireye ve ailesine gereksindiği bakımı uygulayabilmeli,
- Kazandığı bilgi doğrultusunda anneye ve ailesine danışmanlık yapabilmeli,
- En az 40 normal vajinal doğum yaptırabilmeli(doğum yapan kadın sayısı eksikliği nedeniyle bu sayıya ulaşamıyorsa bu sayı ancak öğrencinin 20 tane doğuma yardım etmesi koşulu ile minimum 30' a indirilebilir.),
- En az 100 lohusayı izlemeli ve bakımını vermelidir (muayene dâhil).

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Soru-yanıt -Grupçalışması -Sunum -Role-play -Maket üzerinde demonstrasyon -Simülasyon -Beyin fırtınası -Küçük grup çalışması -Kavram kontrolü -Bilgi yarışmaları -Doğum süreci ile ilgili CD izletme -Nesi var -Şema ve karteks oluşturma -Doğum sonrası bakımla ilgili CD izletme	-Okul -Uygulama dershanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Video-kamera -Projector, -Doğum modeli -Normal doğum öğrenim rehberi -Partograf (katılımcılara olgu sayısına göre dağıtılmak üzere) -Yenidoğan bebek maketi -Meme maketi	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD -AYD -Partografları değerlendirme
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/poliklinikleri -Okul -AÇSAP -AP merkezleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD -AYD -Partografları değerlendirme

KONU: Riskli Gebelikler

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler: gebenin ve fetüsün sağlığının önemini kavrayarak anne ve fetüsteki gebelikle ilgili riskli durumları belirleyecek ve bu durumlara ilişkin bakım ve uygulamaları yapabilecek bilgi ve davranışları kazanır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Gebelik sürecinde normalden sapmaları tanıyabilmeli,
- Gebelikteki risk faktörlerini sayabilmeli,
- Fetal sağlığın değerlendirilmesinde kullanılan testleri sayabilmeli,
- Anne ve fetüs sağlığının önemini kavrayabilmeli,
- Risk gruplarını belirleyebilmeli,
- Gebelikte risk oluşturacak durumları saptayabilmeli,
- Risk gruplarında gerekli önlemleri alabilmeli,
- Risk gruplarına taburculuk eğitimi yapabilmeli,
- Sağlıklı gebelikten sapma durumlarında uygun bakımları yapabilmeli,
- Sağlıklı gebelikten sapma durumlarında anne ve fetüs sağlığını yükseltmeye yönelik eğitimler verebilmeli,
- Kadının gebelikteki destek faktörlerini tanımlayabilmeli,
- Aileyi gebelikle ilgili ortaya çıkan sağlık sorununun çözümüne katabilmeli,
- Önceden var olan riskli durumları(ABO, Rh uyumsuzluğu, adölesan, ileri anne yaşı ve istenmeyen gebelik, vb. gibi) tanımlayabilmeli,
- Önceden var olan riskli durumlar için uygun bakımları yapabilmeli,
- Adölesan gebeliği tanımlayabilmeli,
- Adölesan gebeliğin adölesanın normal fiziksel ve psiko-sosyal büyüme ve gelişine etkisini açıklayabilmeli,
- Adolesan gebelikte olası risk faktörlerini (beslenme yetersizliği, tütün, alkol kullanımı, medeni nikahsız evlilik, tek ebeveynli olma, düşük doğum ağırlıklı bebek ve prematüre doğum, vb. gibi) açıklayabilmeli,
- Adolesan gebelikte yenidoğanın geleceğine ilişkin riskleri(çocuğun koruyucu aileye ya da kuruma verilmesi, yasadışı yollara yönelme, yenidoğanın ihmal ve istismarı, vb. gibi) açıklayabilmeli,
- Adolesan gebeliğin cinsel sağlık ve üreme sağlığına etkisini değerlendirebilmeli,
- Sağlık kuruluşuna başvuran adolesan gebenin öykü ve fizik muayenesini değerlendirebilmeli,
- Adolesan gebeye yaklaşımı tartışabilmeli,

- Adölesan gebeye gereksinimleri doğrultusunda uygun bakımı verebilmeli,
- Adölesan gebelerin sağlık hizmetlerinden yararlanmasını etkileyen faktörleri sıralayabilmeli,
- Gelişimsel kriz kavramı çerçevesinde adölesan gebe ve ailesi ile birlikte gebelik olayını değerlendirebilmeli,
- Gebelikte ortaya çıkan riskli durumların(gebeliğin neden olduğu hipertansiyon, HELLP sendromu, gestasyonel diyabet, vb. gibi) tanımını yapabilmeli,
- Gebelikte ortaya çıkan riskli durumlar için uygun bakımları yapabilmeli,
- Sistemik hastalıkların gebeliği nasıl etkilediğini açıklayabilmeli,
- Gebeliğin sistemik hastalıkları nasıl etkilediğini açıklayabilmeli,
- Sistemik hastalıkları olan gebelere uygun bakımları bir uzmanın (sorumlu öğretim elemanı, sorumlu ebe, vb. gibi) denetiminde verebilmeli,
- I.Trimestirde görölen kanamanın nedenlerini açıklayabilmeli,
- İsteğe bağlı düşüklerde yasal düzenlemeleri sayabilmeli,
- İsteğe bağlı düşüklerde yaklaşımı açıklayabilmeli,
- Kendiliđinden düşük tanımı ve sınıflamasını açıklayabilmeli,
- Düşüklerde ayırıcı tanı ve klinik yaklaşımı açıklayabilmeli,
- Birinci basamakta düşüklere yaklaşımı sıralayabilmeli,
- Düşük komplikasyonlarını ve şok yönetimini sıralayabilmeli,
- Düşük sonrası bakımı verebilmeli,
- Trofoblastik hastalıklarda bakım uygulamalarını yapabilmeli,
- Ektopik gebeliği belirlemek için yapılan testleri açıklayabilmeli,
- II.ve III. Trimestirde görölen kanamaların nedenlerini açıklayabilmeli,
- Ablatio plasentanın tanımı ve sınıflamasını açıklayabilmeli,
- Ablatio plasentada ayırıcı tanı ve klinik yaklaşımı açıklayabilmeli,
- Ablatio placentata tanısı konmuş gebenin bakımını verebilmeli,
- Placenta previanın tanımı ve sınıflamasını açıklayabilmeli,
- Placenta previada ayırıcı tanı ve klinik yaklaşımı açıklayabilmeli,
- Placenta previa tanısı konmuş gebenin bakımını verebilmeli,
- Kan hastalığı olan gebenin bakımını verebilmeli,
- Aneminin tanımı yapabilmeli,
- Güvenli annelik programında aneminin tanı ve tedavisinin önemini açıklayabilmeli,
- Gebelikte anemi tanı yöntemlerini sayabilmeli,
- Anemi sınıflamasını söyleyebilmeli,
- Birinci basamakta anemi tanı ve tedavisi için yapılması gerekenleri sıralayabilmeli,
- Demir preparatlarının nasıl kullanılacağını açıklayabilmeli,
- Demir preparatlarının yan etkilerini sayabilmeli,

- Gebeliğe bağlı ortaya çıkan diğer sorunların(hiperemesis gravidarum, çoğul gebelik, erken doğum tehdidi, miyad geçmesi, polihidroamnioz ve oligohidroamnioz, erken membran rüptürü, korioamnionitis, vb. gibi) tanımını yapabilmeli,
- Gebeliğe bağlı ortaya çıkan diğer sorunlara uygun bakımları verebilmeli,
- Enfeksiyon hastalığı(AIDS, HIV, hepatit, sifiliz, herpes simpleks, gonore, vb. gibi)olan gebeye uygun bakımları verebilmeli,
- Teratojenik enfeksiyonların (TORCH) gebeliği nasıl etkilediğini açıklayabilmeli,
- Anne/aileye taburculuk eğitimi verebilmeli,
- Gereksinimi olan gebeye gebelikten korunma yöntemleri için danışmanlık yapabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Gebelik dönemde risk altında olan 40 kadına bakım vermeli ve izlemeli,
- Risk gruplarının eğitim, danışmanlık ve bakım gereksinimlerini karşılayabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme / Değerlendirme
2. sınıf	-Doğum Öncesi Dönem II -Sağlık Sosyolojisi -Ruh Sağlığı -Ebelikte Öğretim -Aile planlaması -Hastalık Bilgisi	-Soru-yanıt -Grupçalışması -Sunum -Role-play -Maket üzerinde demonstrasyon -Simülasyon -Beyin fırtınası -Küçük grup çalışması -Kavram kontrolü -Şema ve Karteks oluşturma -Kart oyunları -Mektup ya da telgraf oyunu -Örnek vaka inceleme	-Okul -Uygulama dersanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -AÇSAP -AP merkezleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Role play senaryoları -Video-kamera -Projector, -Ebelik beceri öğrenim rehberi -D.öncesi bakım için resimli rehber -D.öncesi bakım öğrenim rehberi -Doğum öncesi bakım izlem formu -Mektup, zarf -Ek okuma parçası - Vaka örnekleri	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD -AYD -YFDD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri -Okul -AÇSAP -AP merkezleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD -AYD

KONU: Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Bakım

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; doğum ve doğum sonrası dönemde normalden sapan durumları belirleyerek, bu durumlara uygun müdahaleleri yapılabilir ve anne/ailenin kendi bakım sorumluluğunu alabilmesini sağlayabilir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Doğum ve doğum sonrası erken dönemde anneyi, fetusu ve yenidoğanı riske sokan faktörleri saptayabilmeli,
- Doğum ve doğum sonrası erken dönemlerde belirlenen riskli durumlarda anne sevkinin gerekliliğini söyleyebilmeli,
- Doğum ve doğum sonrası erken dönemde normalden sapan durumlarda uygun bakım ve yaklaşımları sağlayabilmeli,
- Anne/aileye doğum ve doğum sonrası erken dönemde normalden sapan durumlara yönelik gereksindiği konularda sağlık eğitimi yapabilmeli,
- Doğum ve doğum sonrası erken dönemlerde annenin ve bebeğin sağlığını kazandırma, geliştirme ve yükseltmek için gerekli bilgileri kullanabilmeli,
- Doğum sonrası 6-8 haftalık sürede anneyi ve yenidoğanı riske sokan faktörleri saptayabilmeli,
- Evde postpartum 6-8 hafta içinde anne ve bebeğin sağlıkları bozulduğunda sağlıklarının yeniden kazandırılması ve yükseltilmesine yönelik uygun bakım ve yaklaşımları sağlayabilmeli,
- Anne/ailenin postpartum 6-8 haftalık süre içerisinde anne ve bebekle ilgili normalden sapan durumlara yönelik sağlık eğitim gereksinimlerini karşılayabilmeli,
- Doğum eylemine ilişkin riskli durumları söyleyebilmeli,
- Riskli doğum eylemini tanımlayabilmeli,
- Zor doğum eyleminin (uterus kontraksiyonları, doğum objesi, doğum kanalı ve annenin psikolojisi ile ilgili olan distosiler) anne ve bebek açısından tehlikelerini sayabilmeli,
- Komplike doğum eylemine anneyi/aileyi hazırlayabilmeli,
- Zor doğum eyleminde gebenin bakımını yapabilmeli,
- Pre-term ve Post-term eylemde gebenin bakımını yapabilmeli,
- Fetal distressi değerlendirebilmeli,
- Sistemik hastalığı (hipertansiyon, kalp hastalığı, diyabet, vb. gibi) olan kadının doğum eyleminde yapılacak uygulamaları sayabilmeli,
- Çoğul gebeliği olan kadının doğum eyleminde yapılacak uygulamaları sayabilmeli,
- Erken membran rüptürü olan kadının doğum eyleminde yapılacak uygulamaları sayabilmeli,
- Mekonyumlu amniyotik mayisi olan kadının doğum eyleminde yapılacak uygulamaları sayabilmeli,

- Amniyotik mayi embolisini tanımlayabilmeli,
- Uterotonik ajanların uygulamasını yapabilmeli,
- Doğum eylemine ilişkin girişimleri(amniyotomi, forseps, vakum extration, sezaryen) açıklayabilmeli,
- Doğum eylemine ilişkin girişimlere kadını ve ailesini hazırlayabilmeli,
- Doğum eylemine ilişkin girişimlere uygun bakımları verebilmeli,
- Maket üzerinde makat doğum yaptırabilmeli,
- İçeride plasenta veya parçaları kalması durumunda elle halas ve kontrol yapabilmeli,
- Epizyotomi tanımlayabilmeli,
- Epizyotomi endikasyonlarını sayabilmeli,
- Epizyotomi çeşitlerini anlatabilmeli,
- Epizyotomi basamaklarını sıralayabilmeli,
- Lokal anestezi tekniğini anlatabilmeli,
- Perine bölgesine lokal anestezi uygulayabilmeli,
- Maket üzerinde epizyotomi açıp tamirini yapabilmeli,
- Perine, vajen ve servikste oluşan yırtıkları onarabilmeli,
- Anne/aileye taburculuk eğitimini verebilmeli,
- Doğum sonu kanama nedenlerini sayabilmeli,
- Plasentanın retansiyon kanamalarını açıklayabilmeli,
- Uterus atonisine neden olan durumları sayabilmeli,
- Uterus atonisinin anne açısından tehlikelerini sayabilmeli,
- Uterus atonisinde anneye verilmesi gereken bakımları açıklayabilmeli,
- Uterus inversiyonunu açıklayabilmeli,
- Doğum sonu enfeksiyonların tanımını yapabilmeli,
- Doğum sonu enfeksiyonların önlenmesi için yapılacak uygulamaları sayabilmeli,
- Doğum sonu enfeksiyonların tedavisi için yapılacak uygulamaları sayabilmeli,
- Septisemi ve toksik şokta yapılacak uygulamaları sayabilmeli,
- Meme sorunlarını(büyük meme, meme dolgunluğu, meme başı çatlağı, mastitis, meme absesi) tanımlayabilmeli,
- Meme sorunlarını gidermeye yönelik yapılacak uygulamaları sayabilmeli,
- Üriner sistem enfeksiyonu olan anneye verilmesi gereken bakımları açıklayabilmeli,
- Trombo embolik(femoral, pelvik tromboflebitis, pulmoner emboli) durumu olan anneye verilmesi gereken bakımları açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Kazandığı bilgi doğrultusunda anneye ve ailesine danışmanlık yapabilmeli,
- Olası ise makat doğuma aktif katılmalı, makat doğum mümkün olmadığı takdirde simülasyon yapmış olmalı,

- Gerekli durumlarda kadına epizyotomi açıp tamirini yapabilmeli,
- Gerekli durumlarda perine, vajen ve servikste oluşan yırtıkların tamirini yapabilmeli,
- Doğum ya da doğum sonrası dönemde risk altında olan 40 kadına bakım vermeli ve izlemelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
3. sınıf	-Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Soru-yanıt -Grupçalışması -Sunum -Role-play -Simülasyon -Küçük grup çalışması -Kavram kontrolü -Bilgi yarışmaları -Nesi var -Şema ve karteks oluşturma -Kart oyunları -Mektup ya da telgraf oyunu -Proje üretme -Örnek vaka inceleme -Riskli doğum süreçleri ile ilgili CD'ler izletme	-Okul -Uygulama dershanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Video-kamera -Projector, -Ebelik beceri öğrenim rehberi -Mektup, zarf -Ek okuma parçası -Vaka örnekleri -Makat doğum maketi -Epizyotomi seti -Epizyotomi modelleri -Enjektör -Lokal anestezipler -CD	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD -AYD -YFDD -Maket üzerinde makat doğum yaptırma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinik/poliklinikleri -Okul -AÇSAP -AP merkezleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD -AYD

KONU: Yeni Doğan/Süt çocuğu/Çocuk Bakımı

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; sağlıklı yenidoğan/süt çocuğu/çocuk izlemi ve bakımını yapabilir, yenidoğan dönemindeki tüm sağlıktan sapma durumlarını tanıyabilir ve yeni doğanı değerlendirme ve acil durumların yönetim becerisini kazanır, aileye evde yenidoğanın/süt çocuğunun/çocuğun izlemi ve bakımına yönelik eğitim ve danışmanlık yapabilir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Yenidoğana/süt çocuğuna/çocuğa ilişkin terminolojiyi açıklayabilmeli,
- Ekstrauterin yaşama geçişle birlikte yenidoğanda oluşan değişimleri tanıyabilmeli,
- Yenidoğanın fizyolojik fonksiyonlarını (kardiyovasküler, hematolojik, solunum, üriner, endokrin, gastro intestinal, otoümmün, , üreme ve ürolojik sistemler, doku ,karaciğer fonksiyonları, vücut ısısının düzenlenmesi, sıvı elektrolit dengesi,davranışsal durum) açıklayabilmeli,
- Yenidoğanın/süt çocuğu/çocuk fizik muayenesini yapabilmeli,
- Yenidoğanın/süt çocuğunun/çocuğun fizik muayenesinde patolojik durumları belirleyebilmeli,
- Yenidoğanda/süt çocuğunda/çocukta beslenmeyi açıklayabilmeli,
- Yenidoğanda/süt çocuğunda/çocukta sıvı elektrolit dengesizliklerini açıklayabilmeli,
- Anne bebek bağlanmasını açıklayabilmeli,
- Ebeveyn yenidoğan arasında sağlıklı bir ilişki başlatabilmeli ve sürdürebilmeli,
- Ebeveynlerin eğitim gereksinimini belirleyebilmeli,
- Ebeveynlere gereksinime uygun eğitim ve danışmanlık yapabilmeli,
- Ebeveynlerin yenidoğanın/süt çocuğunun/çocuğun bakım sorumluluğunu almasına yardım edebilmeli,
- Ülkemiz koşullarına göre yenidoğan/süt çocuğu/çocuk sorunlarını açıklayabilmeli,
- Yeni doğanı değerlendirilme basamaklarını sayabilmeli,
- Doğumunda ve doğumdan sonra yenidoğana yaklaşım basamaklarını sıralayabilmeli,
- Apgar skoruna göre yenidoğan sağlığını değerlendirebilmeli,
- Doğum sonrası yenidoğanın ilk bakımını ve değerlendirmesini(vücut ısısının korunması, havayolu açıklığının sağlanması, APGAR skorunun değerlendirilmesi, kanamanın önlenmesi, enfeksiyonun önlenmesi, yenidoğanda distresin erken tanınması, kimliğinin belirlenmesi,vb. gibi) yapabilmeli,
- Yenidoğan bakım uygulamalarını(cilt ve göbek bakımı, banyosu, giyim, egzersizler, vücut ısısının korunması, vb. gibi) yapabilmeli,
- Yenidoğanda sıvı-elektrolit dengesinin önemini açıklayabilmeli,
- İlaç uygulamalarında yenidoğana/süt çocuğuna/çocuğa özgü farklılıkları açıklayabilmeli,

- Yenidoğana yapılması gereken tarama testlerini (fenilketonüri / galaktozemi, kretenizm, işitme testi vb. gibi) sayabilmeli,
- Yenidoğanın yaşam bulgularını değerlendirebilmeli,
- Yenidoğanın/süt çocuğu/çocuk büyüme ölçümlerini açıklayabilmeli,
- Yenidoğanın/süt çocuğu/çocuk genel görünümünü değerlendirebilmeli,
- Yenidoğana/süt çocuğuna/çocuğa yönelik ilgili kaynaklardan(ebeveynler, yenidoğanın dosyası, vb. gibi) veri toplayabilmeli,
- Yenidoğanın/süt çocuğunun/çocuğun muayene basamaklarını uygulayabilmeli,
- Yenidoğanın/süt çocuğunun/çocuğun fizik muayenesinde ortaya çıkan patolojik durumları belirleyebilmeli,
- Yenidoğanın gestasyon yaşını hesaplayabilmeli,
- Yenidoğanda duyuşsal uyanların önemini açıklayabilmeli,
- Yenidoğan/süt çocuğu/çocuk döneminde sık karşılaşılan sağlık sorunlarını(bulantı/kusma, kolik, diaper rash -pişik-, ağızda mantar enfeksiyonu, sünnet) açıklayabilmeli,
- Yenidoğan/süt çocuğu/çocuk döneminde sık karşılaşılan sağlık sorunlarını gidermeye yönelik bakım uygulamalarını yapabilmeli,
- Yenidoğana/süt çocuğuna/çocuğa özgü uygulamaları(Oksijen ve buhar uygulaması, kan alma-topuk ve periferik-, N/G uygulaması, vb. gibi) yapabilmeli,
- Yeni doğan resüsitasyonunu açıklayabilmeli,
- Yeni doğanda/süt çocuğunda/çocukta acil tedavi ve bakım gerektiren durumları(asfiksi, apne, hipoglisemi, hipokalsemi, hipotansiyon ve şok, polisitemi, hyalin membran hastalığı, vb. gibi) açıklayabilmeli,
- Yüksek riskli yenidoğanı(doğum travmaları, hiperbilirubinemi-Rh uyumsuzluğu-, prematürite, postmatürite, SGA-gestasyon yaşına göre doğum tartısı düşük bebek-, LGA-gestasyon yaşına göre doğum tartısı fazla bebek-,hastalık belirtileri, doğumsal anomaliler, vb. gibi) tanıyabilmeli ve sevk edebilmeli,
- Yüksek riskli yenidoğana acil müdahaleleri yapabilmeli,
- Yeni doğanda/süt çocuğunda/çocukta görülebilecek bulaşıcı hastalıkları(konjenital enfeksiyonlar- AIDS, TORCH, Sepsis, Gonore-, neonatal tetanoz, neonatal menenjit, impetigo) tanıyabilmeli ve sevk edebilmeli,
- Özel bakım gerektiren(prematüre, postmatüre, düşük doğum ağırlıklı veya hasta bebekler) yeni doğanın özelliklerini açıklayabilmeli,
- Yenidoğan/süt çocuğu/çocuk döneminde beslenme farklılıklarını(doğal, yapay ve karışık beslenme) açıklayabilmeli, emzirmenin anne ve bebek sağlığı yönünden yararlarını sıralayabilmeli,
- Başarılı bir emzirme programı oluşturmak için gereken şartları sıralayabilmeli,
- Anne sütünün yapısını açıklayabilmeli,
- Bebeğin annenin ilk sütünü almasının önemini açıklayabilmeli,
- Anne sütünün koruyucu özelliklerini açıklayabilmeli,
- Emzirmenin ve anne sütü almanın bebek ve anne yönünden yararlarını açıklayabilmeli,
- Emzirme ve anne sütü almanın anne ve bebek için uygun olmadığı durumları açıklayabilmeli,
- Emzirme prensiplerini ve tekniğini açıklayabilmeli,
- Emzirme prensiplerine ve tekniğine bebeği emzirtebilmeli,
- Annenin emzirme öncesi ve sonrası yapması gerekenleri açıklayabilmeli,

- Anne sütünün besin değerini açıklayabilmeli,
- Emziren annenin dikkat etmesi gereken durumları açıklayabilmeli,
- Emzirme sırasında karşılaşılan sorunları açıklayabilmeli,
- Laktasyonun baskılanması gereken durumları sıralayabilmeli,
- Laktasyonu baskılanma tekniklerini uygulayabilmeli,
- Yenidoğanın/süt çocuğunun/çocuğun bakım gereksinimlerini karşılayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Emzirme danışmanlığı yapabilmeli,
- Ebeveynlere yenidoğanın/süt çocuğunun/çocuğun bakımına yönelik danışmanlık yapabilmeli,
- En az 100 sağlıklı yeni doğan bebeği izleyebilmeli ve bakımını verebilmeli(muayene dahil),süt çocuğu/çocuğu izleyip bakımını verebilmeli,
- Özel bakım gerektiren yenidoğanı/süt çocuğu/çocuk tanılayabilmeli, ayırt edebilmeli ve sevk edebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki Yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
3. sınıf	--Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları -Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem	-Soru-yanıt -Grup çalışması -Role-play -Simülasyon -Kavram kontrolü -Bilgi yarışmaları -Nesi var -Şema ve Karteks oluşturma -Kart oyunları -Mektup ya da telgraf oyunu -Proje üretme -Örnek vaka inceleme	-Okul -Uygulama Dershanesi -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Video-kamera -Projector, -Ebelik beceri öğrenim rehberi -Mektup, zarf -Vaka örnekleri -Yenidoğan bebek maketi -Meme maketi	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD -AYD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Okul -AÇSAP -AP merkezleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -BPD -GRD -UBD -AYD

KONU: Acil Obstetrik Bakım

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; gebelik, doğum ve doğum sonrası süreçlerde acil anne ve bebeğe yönelik tüm sağlıktan sapma durumlarını tanıyacak, değerlendirecek ve acil durumların yönetimini yapabilecek bilgi ve davranışları kazanır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Acil obstetrik terminolojiyi açıklayabilmeli,
- Gebelikre ortaya çıkan gebelik toksemisi, kanama, düşük gibi gebelik komplikasyonlarını erken tanıyabilmeli,
- Gebelikre ortaya çıkan gebelik toksemisi, kanama, düşük gibi gebelik komplikasyonlarında gebeye özel bakımı verebilmeli,
- Gebe sevk edilirken yanında bulunması gerektiğini ve sevk sırasında yapacağı bakım ve uygulamaları açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Doğum sırasında ortaya çıkan kanama, eklemisi, uzamış/ engellenmiş doğum eylemi, kordon sarkması gibi doğum komplikasyonlarını erken tanıyabilmeli,
- Doğum sırasında ortaya çıkan kanama, eklemisi, uzamış/ engellenmiş doğum eylemi, kordon sarkması gibi doğum komplikasyonlarının (nedenlerine göre ve protokollerine uygun olarak) bakımını yönetebilmeli,
- Acil doğum hastası sevk edilirken yanında bulunması gerektiğini ve sevk sırasında yapacağı bakım ve uygulamaları açıklayabilmeli,
- Acil bebek sevk edilirken yanında bulunması gerektiğini ve sevk sırasında yapacağı bakım ve uygulamaları açıklayabilmeli,
- Gerektiğinde elle halası uygulayabilmeli,
- Gereğinde protokolüne uygun olarak şokun bakım yönetimini yapabilmeli,
- Doğumu takip eden fazla miktardaki kanamanın yönetimi yapabilmeli,
- Gereğinde protokole uygun olarak uterus kompresyonu ve abdominal aort kompresyonu gibi müdahaleleri yapabilmeli,
- Gebeye, loğusaya gerekli durumlarda “yeniden canlandırma”(resüsitasyon) uygulayabilmesi için yetişkin resüsitasyon işleminine yönelik bir sertifika alabilmeli,
- Yenidoğana gerekli durumlarda “yeniden canlandırma”(resüsitasyon) uygulayabilmesi için yenidoğan resüsitasyon işleminine yönelik bir sertifika alabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Gebelik, doğum ve doğum sonrası süreçlerde acil anne ve bebeğe yönelik tüm sağlıktan sapma durumlarını değerlendirerek acil durumların yönetimini yapabilmeli,
- Gerektiğinde gebeye, lohusaya ya da yenidoğana resüsitasyon yapabilmelidir

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Doğum Öncesi Dönem II -Hastalık Bilgisi -Ebelikte Yönetim	-Sunum -Role-play -Soru-yanıt -Grup çalışması -Ek okuma -Küçük grup tartışması -Olgu sunumu -Role-play -Simülasyon -Örnek vaka inceleme -Örnek vaka CD'leri	-Okul -Uygulama dershanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik / poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Renkli A4 kağıtlar -Marker kalem -Role play senaryoları -Bilgisayar -Barko/tepegöz -Video kamera	-ÇST -İBD -BPD -GRD -YBD
3. sınıf	-Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Ebelik Deontolojisi ve Etik	-Sunum -Demonstrasyon -Role-play -Soru-yanıt -Grup çalışması -Ek okuma -Küçük grup tartışması -Olgu sunumu -Örnek vaka inceleme -Örnek vaka CD'leri	-Okul -Uygulama dersanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik / poliklinikleri -Yenidoğan klinik / poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Klinikten seçilmiş örnek vakalar -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Projektör -Bilgisayar -Ek okuma parçası - Video kamera -Kadın ve doğum maketleri	-ÇST -İBD -BPD -GRD -YBD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-I. Basamak sağlık kuruluşları (ev ziyaretleri) -Yenidoğan klinik/ poliklinikleri -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Okul -AÇSAP -AP merkezleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -BPD -GRD -YBD -Gebeye, loğusaya ya da yenidoğana resüsitasyon uygulama

DOĞURGANLIĞIN DÜZENLENMESİ (AİLE PLANLAMASI)

DOĞURGANLIĞIN DÜZENLENMESİ (AİLE PLANLAMASI)

KONU BAŞLIKLARI:

- **Aile Planlaması Hizmetlerine Genel Bakış**
- **Aile Planlaması Danışmanlığı**
- **Başvuran Bireyin Değerlendirilmesi**
- **Doğal Aile Planlaması Yöntemleri**
- **Bariyer Yöntemler**
- **Hormonal Kontraseptifler**
- **Rahim İçi Araçlar**
- **Gönüllü Cerrahi Sterilizasyon**
- **Özel Durumlarda Aile Planlaması Danışmanlığı**
- **İstenmeyen Gebeliklerde Danışmanlık**
- **İnfertilitede Danışmanlık**

KONU: Aile Planlaması Hizmetlerine Genel Bakış

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; aile planlamasının önemini, ülkemizdeki durumu bilecek ve istenmeyen gebeliklerin önlenmesinde aile planlamasının rolü ve aile planlaması yöntemlerinin kullanım sıklığı ile ilgili temel bilgileri kazanacaktır

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Aile planlamasını tanımlayabilmeli,
- Aile planlamasının dünyadaki durumunu açıklayabilmeli,
- Türkiye'nin nüfus yapısını ve politikalarını açıklayabilmeli,
- Aile planlamasının kültür ve din ile etkileşimini tartışabilmeli,
- Aile planlamasının Türkiye'deki durumunu açıklayabilmeli,
- Türkiye'de doğurganlığı etkileyen faktörleri açıklayabilmeli,
- Türkiye'de aile planlaması hizmetlerinin sunulduğu sağlık kuruluşlarını ve sunulan yöntemleri sıralayabilmeli,
- Aile planlamasının anne ve çocuk sağlığına olan yararlarını açıklayabilmeli,
- Aile planlamasını hizmetlerini sunarken önyargısız davranabilmeli,
- Aile planlamasının ailelere ve topluma olan yararlarını açıklayabilmeli,
- Aile planlamasının ekonomik sistemlere olan yararlarını açıklayabilmeli,
- Türkiye'de üreme sağlığına ilişkin politika ve yasaları açıklayabilmeli,
- "2827" sayılı yasayı açıklayabilmeli,
- Avrupa ülkeleri ve Türkiye'deki aile planlaması yöntemlerini kullanım sıklığına göre sıralayabilmeli,
- Türkiye'de aile planlaması hizmetlerinin örgütlenmesi, sunulduğu sağlık kuruluşları ve sunulan yöntemleri sıralayabilmeli,
- Aile planlaması yöntemlerini sınıflandırabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Türkiye'de istenmeyen gebeliklerin önlenmesinde için çözüm yolları/proje geliştirebilmeli,
- Türkiye'de aile planlaması hizmetleri ile ilgili temel kayıt ve veri toplama formlarını doğru kullanabilmeli,
- Başvurayı değerlendirerek uygun danışmanlık verebilmeli,
- Aile planlaması hizmetleri içindeki ekip anlayışını geliştirebilmeli,
- Aile planlaması konusunda yeni gelişimleri izleyebilmeli, araştırabilmeli ve inceleyebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Beyin fırtınası -Şapka oyunu -Röportaj -Gözlem -Kart oyunu -Masallaştırma, -Zıt grupların oluşturulması, -Herkes bir cümle söyler -Haber programı oluşturma	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Video-kamera -Projector -Resimli rehber -Broşürler -Özet için yazılı önermeler -Renkli kartonlar -İki yönlü yapışkan bant/hamur	-ÇSS -GRD -DFD
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Ana-Çocuk Sağlığı Hizmetleri	-Araştırma -Küçük grup tartışması	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum Klinik/poliklinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar -Proje geliştirmeye yönelik kaynak kitaplar	-ÇST -İBD -BPD -GRD -DFD -Proje değerlendirme

KONU: Aile Planlaması Danışmanlığı

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; istedikleri sayıda çocuğa sahip olmak ve doğumların arasını açmak isteyen çiftlere, bireylere ve çocuk sahibi olmayan ailelere nitelikli aile planlaması hizmeti sunabilmek için aile planlaması danışmanlığı konusunda bilgi ve becerileri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Aile planlaması danışmanlığını tanımlayabilmeli,
- Aile planlaması danışmanlığının önemini açıklayabilmeli,
- Aile planlaması danışmanlığının ilkelerini sayabilmeli,
- AP danışmanının özelliklerini açıklayabilmeli,
- Aile planlaması danışmanlığına başvuran bireylerin haklarını söyleyebilmeli,
- Aile planlaması danışmanlığının çeşitlerini sayabilmeli,
- Aile planlaması danışmanlığının basamaklarını sayabilmeli,
- Aile planlaması danışmanlığı öğrenim rehberine uygun bir şekilde (genel,yönteme özel ve izlem danışmanlığı)danışmanlık yapabilmeli(en az 5 genel danışmanlık yapabilmeli),
- Uluslararası Aile Planlaması Federasyonu tarafından gençler için özelleştirilen “ Gençlerin Cinsel ve Üreme Haklarını “ açıklayabilmeli,
- Gençlerin AP gereksinimlerini saptayıp uygun hizmeti sunabilmeli,
- Gençlerin cinsel ve üreme haklarına ulaşmada karşılaştıkları engelleri tartışabilmeli,
- Gençlerin cinsel ve üreme haklarına ulaşması için sağlık kuruluşu düzeyinde yapılması gerekenleri tartışabilmeli,
- Danışmanlık ortamı oluşturabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Gereksinimi olanlara danışmanlık yapabilmelidir

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Koçluk -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik / poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Video-kamera -Projector -Televizyon -Renkli kartonlar -Uterus el modeli -Penis maketi -Resimli rehber -AP posterleri -Broşürler -AP yöntemlerden birer gerçek örnek -İki yönlü yapışkan bant/ hamur yapıştırıcı -AP kayıt defteri -Renkli A4 kağıtları	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlembasamaklarına göre danışmanlık yapma
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	-Uygulama -Grup tartışması	- Okul -Uygulama dersanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik / poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem Basamaklarına göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulamal-II -AP Beceri Geliştirme -Ana Çocuk Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Sunum -Demonstrasyon -Role-play -Soru-yanıt -Grup çalışması -Koçluk -Kart oyunu	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık Kuruluşları (ev ziyaretleri) -Kadın doğum klinik / poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar -Danışmanlık işlem basamakları	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma

KONU: Başvuran Bireyin Değerlendirilmesi

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; başvuran bireyler, çiftler, ve çocuk sahibi olmak isteyen ailelerden üreme sağlığı öyküsü alabilecek, fizik değerlendirmelerini yapabilecek, başvurana yapılacak laboratuvar testlerini bilecek ve başvuranın yöntem için uygun olup olmadığının belirleyebilecektir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Başvurandan başvuru öyküsü, menstrüasyon öyküsü, doğurganlık öyküsü, aile planlaması öyküsü, genel öykü, CYBE /GYE öyküsü ve aile öyküsü alabilmeli,
- Başvuranın mahremiyetine özen gösterebilmeli,
- Başvurana önyargısız yaklaşımda bulunabilmeli,
- İşlem basamaklarına göre öykü alabilmeli,
- Başvurana işlem basamaklarına göre fizik muayene yapabilmeli,
- Başvurana işlem basamaklarına göre meme muayenesi yapabilmeli,
- Başvuranın cinsel tercihlerine ve davranışlarına göre uygun yöntemleri açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Başvuranın (özellikle doğum sonu erken dönem ve emzirmenin devam ettiği dönemler için) etkin yöntem seçimini ve kullanımını engelleyen faktörleri açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Başvurandan aldığı öyküyü doğru kaydedebilmeli,
- Aile Planlaması yöntemlerini kullanmak için başvuranların yöntemlere uygunluklarını değerlendirebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Koçluk -Gözlem -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik / poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Projector -Yetişkin kadın maketi -Meme maketi	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına uygun simülasyonla öykü alma ve muayene etme
3. sınıf	-Normal oğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Sunum -Demonstrasyon -Role-play -Soru-yanıt -Grup çalışması -Ek okuma -Küçük grup tartışması -Koçluk -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dersanesi -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik / poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Klinikten seçilmiş örnek vakalar -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Projektör -Bilgisayar -Model bebek -Video kamera	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem Basamaklarına göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-AÇSAP Merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik / poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına uygun bireylerden öykü alma ve muayene etme

KONU: Doğal Aile Planlaması Yöntemleri

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; başvuran bireyler ve çiftler için doğal aile planlaması yöntemlerinin danışmanlığını yapabileceği bilgi ve becerileri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Doğal Aile Planlaması (DAP) kavramını tanımlayabilmeli,
- DAP yöntemlerini açıklayabilmeli,
- DAP yöntemlerinin olumlu ve olumsuz yönlerini sayabilmeli, Fertil dönemin belirlenmesi ile ilgili yöntemlerinin kullanım kurallarını (bazal vücut ısı, servikal mukus, servikal palpasyon ve semptotermal) söyleyebilmeli,
- Takvim/kolye yöntemi kullanıcılarına kullanım kurallarını açıklayabilmeli,
- Laktasyonel Amenore Metodu (LAM) tanımlayabilmeli,
- LAM'ın olumlu ve olumsuz yönlerini sayabilmeli,
- DAP yöntemlerinin ve LAM'ın kullanım uygunluğunu belirleyebilmeli,
- DAP yöntemlerini tercih eden danışana önyargısız yaklaşımda bulunabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- LAM'ı kullanabilecek loğusalı belirleyebilmeli ve danışmanlık yapabilmeli,

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- DAP yöntemlerini kullanabilecek bireyleri belirleyebilmeli ve danışmanlık yapabilmeli,
- LAM kullanabilecek loğusalı belirleyebilmeli ve danışmanlık yapabilmeli

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Asetat/pps -Marker kalem -Barko/tepegöz -Bilgisayar -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Projector -Resimli rehber -Model bebek -Meme maketi -Semptotermal izleme formu -Servikal mukus izleme formu(Ulusal AP hizmet rehberi)	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Uygulama	-I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uyg.I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri		-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum Klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma

KONU: Bariyer Yöntemler

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; başvuran bireyler ve çiftler için bariyer yöntemlerinin danışmanlığını yapabileceği bilgi ve becerileri kazanır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Bariyer yöntemleri tanımlayıp, çeşitlerini sayabilmeli,
- Bariyer yöntemlerin gebelikten koruyucu etkilerinin mekanizmasını açıklayabilmeli,
- Bariyer yöntemlerin olumlu, olumsuz yönlerini sayabilmeli,
- Bariyer yöntemlerin kullanımında beklenen olası sağlık sorunlarını sayabilmeli,
- Bariyer yöntemlerin kullanım kurallarını açıklayabilmeli,
- Bariyer yöntemlerin mekanizmasını ve etkililiğini söyleyebilmeli,
- Modelde erkek kondom uygulamasını gösterebilmeli,
- Modelde kadın kondom uygulamasını gösterebilmeli,
- Bariyer yöntemlerin nerelerden sağlanabileceğini açıklayabilmeli,
- Bariyer yöntemlerin yaklaşık ücretlerini söyleyebilmeli,
- Bariyer yöntemi seçen danışana önyargısız yaklaşımda bulunabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Erkek kondomu kullananlara yönetime özel danışmanlık yapabilmeli,
- Erkek kondomu kullananlara izlem danışmanlığı yapabilmeli, uyarıları açıklayabilmeli,
- Kadın kondomu kullananlara yönetime özel danışmanlık yapabilmeli,
- Kadın kondomu kullananlarda izlem danışmanlığı yapabilmeli, uyarıları açıklayabilmeli,
- Gerektiğinde acil kontrasepsiyona yönlendirebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Marker kalem -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Projector -Resimli rehber -Penis ve saydam vajina (uterus) modelleri -Yöntem örnekleri (Kadın ve erkek kondomları, ovül, diyafram, spermisit krem, jel, tablet)	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	-Uygulama	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı izmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma

KONU: Hormonal Kontraseptifler

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; başvuran bireyler ve çiftler için hormonal kontraseptif yöntemlerinin danışmanlığını yapabileceği bilgi ve becerileri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Kombine hormonal kontraseptif yöntemleri tanımlayabilmeli,
- Kombine hormonal kontraseptif yöntemlerin çeşitlerini sayabilmeli,
- Kombine hormonal kontraseptif yöntemlerin etki mekanizmalarını (gebelikten koruyucu) açıklayabilmeli,
- Kombine hormonal kontraseptif yöntemlerin koruma başarı hızlarını söyleyebilmeli,
- Kombine hormonal kontraseptif yöntemlerin olumlu, olumsuz yönlerini sayabilmeli,
- Kombine hormonal kontraseptif yöntemlerin kullanımında beklenen olası sağlık sorunlarını sayabilmeli,
- Başvuruları kombine hormonal kontraseptif yöntemler için uygunluk kriterlerine göre değerlendirebilmeli,
- Kombine hormonal kontraseptif yöntemlerin kullanım kurallarını açıklayabilmeli,
- Kombine hormonal kontraseptif yöntemlerin etkililiğini ve etki süresini açıklayabilmeli,
- Kombine hormonal kontraseptif yöntemlerin yöntem danışmanlığı, yöntem sunumu ve izlem danışmanlığını basamaklarına uygun olarak yapabilmeli,
- Kombine hormonal kontraseptif yöntemleri uygulayabilmeli,
- Progesteron içeren (enjekte edilen, oral, cilt altı vb uygulanan) hormonal kontraseptif yöntemleri (PİK) tanımlayabilmeli,
- PİK'in çeşitlerini sayabilmeli,
- PİK'in gebelikten koruyucu etkilerinin mekanizmasını açıklayabilmeli,
- PİK'in koruma başarı hızlarını söyleyebilmeli
- PİK'in olumlu, olumsuz yönlerini sayabilmeli,
- PİK'in kullanımında beklenen olası sağlık sorunlarını sayabilmeli,
- PİK'in etkililiğini ve etki süresini açıklayabilmeli,
- Başvuruları PİK için uygunluk kriterlerine göre değerlendirebilmeli,
- PİK'in kullanım kurallarını açıklayabilmeli,
- PİK'in yöntem danışmanlığı, yöntem sunumu ve izlem danışmanlığını basamaklarına uygun olarak yapabilmeli,
- Progesteron içerikli enjekte edilen hormonal kontraseptif yöntemi uygulayabilmeli,
- Cilt altı uygulanan hormonal kontraseptif yöntemi simülasyon ile uygulayabilmeli
- Hormonal kontraseptif yöntemleri seçen danışmanlara yaklaşımlarında önyargısız olmalı,

- Hormonal kontraseptif yöntemlere yönelik işlemin maliyetini söyleyebilmeli,
- Hormonal kontraseptif yöntemlerin nereden temin edileceğini açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Başvurana durumuna özel danışmanlık yapabilmelidir.
- Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;Başvurana durumuna özel danışmanlık yapabilmeli,
- Kombine enjekte edilen hormonal kontraseptif yöntemi uygulayabilmeli,
- Progesteron içerikli enjekte edilen hormonal kontraseptif yöntemi uygulayabilmeli,
- Cilt altı uygulanan hormonal kontraseptif yöntemini uygulaya bilmek için sertifika alabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Marker kalem -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Projector -Resimli rehber -Türkiye'de mevcut olan hormonal kontraseptiflerden birer örnek, -Asetatlar, -Yazı tahtası için renkli kalemler -Posterler -Broşürler -İmplanon uygulama CD'si	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma -Similasyon ile implanon uygulama
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hast.	-Uygulama	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basam. göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamak. göre danışmanlık yapma -İmplanon uyg.

KONU: Rahim İçi Araçlar

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; başvuran kadınlar ve çiftler için rahim içi araç yöntemine yönelik bilgi ve becerileri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Rahim içi araçların (RİA) çeşitlerini ve özelliklerini tanımlayabilmeli,
- RİA' nın(bakırlı, levonorgestrelli,vb gibi) gebelikten koruma mekanizmasını açıklayabilmeli,
- RİA' nın etkililiğini ve etki süresini açıklayabilmeli,
- Farklı özelliklerdeki RİA' nın olumlu ve olumsuz yönlerini sayabilmeli,
- RİA' nın yan etkilerini açıklayabilmeli,
- RİA' da uygunluk kriterlerini söyleyebilmeli,
- RİA' nın uygulanma zamanını söyleyebilmeli,
- RİA' da sağlık sorunları ve uyarı işaretlerini söyleyebilmeli,
- RİA için yöntem özel danışmanlık yapabilmeli,
- RİA kullananda izlemi açıklayabilmeli,
- Maket üzerinde RİA uygulamasını gösterebilmeli,
- RİA uygulamada enfeksiyonu önleme basamaklarını sayabilmeli,
- RİA seçen danışana yaklaşımlarında önyargısız olmalı,
- RİA işleminin maliyetini söyleyebilmeli,
- Danışana RİA'yı nereden temin edileceğini ve nerede uygulatabileceğini açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Başvurana RİA' ya özel danışmanlık yapabilmeli,
- Olanaklı ise RİA yöntemini uygulamaya bilmek için sertifika alabilmeli
- Sertifika programındaki öğrenciler RİA çıkartabilmeli,
- RİA uygulamada enfeksiyonu önleme basamaklarını uygulayabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Marker kalem -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Projector -Resimli rehber -Asetatlar, -Renkli kalemler -Posterler, broşürler -RİA maketi -RİA'ların kapalı ve açık örnekleri -Uterus el modeli -İki yönlü yapışkan bant/hamur yapıştırıcı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma -Similasyon ile işlem basamaklarına göre maket üzerinde RİA uygulama
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	-Uygulama	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma -RİA uygulama

KONU: Gönüllü Cerrahi Sterilizasyon

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; başvuran birey ve çiftlere kadın ve erkek gönüllü cerrahi sterilizasyon yöntemlerinin danışmanlığını yapabilecek bilgi ve becerileri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Kadın ve erkekte gönüllü cerrahi sterilizasyon (GCS) yöntemlerini tanımlayabilmeli,
- Kadın ve erkekte GCS yöntemleri ile ilgili Türkiye'deki yasal durumu söyleyebilmeli,
- GCS yöntemlerinin Türkiye'deki kullanım hızlarını söyleyebilmeli,
- GCS yöntemlerinin etki ve başarısızlık hızlarını söyleyebilmeli,
- GCS yöntemlerinin etki mekanizmasını açıklayabilmeli,
- GCS yöntemlerinin olumlu/olumsuz yönlerini ve yan etkilerini sayabilmeli,
- GCS yöntemlerinin uygunluk kriterlerini sıralayabilmeli,
- GCS yöntemlerinin ne zaman ve nasıl uygulandıklarını açıklayabilmeli,
- GCS yöntemlerinin nerelerde uygulandıklarını sayabilmeli,
- Vazektomi için öğrenim rehberine uygun yöntemlere özel danışmanlık yapabilmeli,
- Tüpligasyonu için öğrenim rehberine uygun yöntemlere özel danışmanlık yapabilmeli,
- Vazektomi ve tüp ligasyonu izleminin özelliklerini tanımlayabilmeli,
- GCS seçen danışana yaklaşımlarında önyargısız olmalı,
- GCS işleminin maliyetini söyleyebilmeli,
- Başvuruları uygun merkezlere yönlendirebilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Başvurulara yöntemlere özel danışmanlık yapabilmeli,
- Başvuruları uygun merkezlere yönlendirebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-GCS yöntemleri uygulama CD'si -Kaynak kitaplar -Marker kalem -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Projector -Resimli rehber -Asetatlar, -Renkli kalemler -Posterler, broşürler -İki yönlü yapışkan bant / hamur yapıştırıcı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Uygulama	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma

KONU: Özel Durumlarda Aile Planlaması Danışmanlığı

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; özel durumlara ve gruplara yönelik aile planlaması danışmanlığı yapma konusunda bilgi ve beceri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Özel durumlarda aile planlaması danışmanlığının neden gerekli olduğunu açıklayabilmeli,
- Özel gruplarda aile planlaması danışmanlığının neden gerekli olduğunu açıklayabilmeli,
- Gebelere kontraseptif yöntemler için danışmanlık yapabilmeli,
- Düşük sonrası dönemdeki kadınlara kontraseptif yöntemler için danışmanlık yapabilmeli,
- Erkeklere kontraseptif yöntemler için danışmanlık yapabilmeli,
- Bireylerin özel aile planlaması gereksinimlerini saptayabilmeli,
- Özel aile planlaması danışmanlığının özelliklerini tanımlayabilmeli,
- Özel durumlara uygun AP yöntemlerini sayabilmeli,
- Acil kontrasepsiyon danışmanlığında dikkat edilecek noktaları sayabilmeli,
- Danışana yaklaşımlarında önyargısız olmalı,
- Başvurana işleminin maliyetini söyleyebilmeli,
- Başvurayı uygun merkezlere yönlendirebilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. ve 4.yılın sonunda, öğrenciler;

- Doğum sonrası dönemdeki kadınlara kontraseptif yöntemler için danışmanlık yapabilmeli,
- Perimenopozal dönemdeki kadınlara kontraseptif yöntemler için danışmanlık yapabilmeli,
- Gençlere (kadın ve erkek) AP danışmanlığı yapabilmeli,
- Gebe kalmak istemeyen kadınlara kontraseptif yöntemler için danışmanlık yapabilmeli,
- Gerektiğinde kadını acil kontrasepsiyona yönlendirebilmeli,
- Gerektiğinde kadına acil kontrasepsiyonu uygulayabilmelidir.
- Kronik sorunlarda AP danışmanlığı yapabilmeli

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Marker kalem -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Projector -Resimli rehber -Asetatlar, -Renkli kalemler -Posterler, broşürler -İki yönlü yapışkan bant/hamur yapıştırıcı -Büyük kağıt -Asetat kalemi -Yöntemlerden birer örnek -Broşür ve posterler	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve D. S. Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Uygulama	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma

KONU: İstenmeyen Gebeliklerde Danışmanlık

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; istenmeyen gebeliklerin başta kadın sağlığına ve aileye olmak üzere olumsuz etkilerini tanıyarak, istenmeyen gebelikleri sonlandırma yöntemleri konusunda bilgi ve istenmeyen gebelikle başvuran kadına danışmanlık yapma becerisi kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- İstenmeyen gebeliklerin başta kadın sağlığına olmak üzere olumsuz etkilerini açıklayabilmeli,
- Aile planlamasının istenmeyen gebeliklerin önlenmesindeki rolünü açıklayabilmeli,
- İsteyerek çocuk düşürme ile ilgili dünya ve Türkiye'deki durumu açıklayabilmeli,
- İsteyerek çocuk düşürme ile ilgili dünya ve Türkiye'deki yasal durumu açıklayabilmeli
- İstenmeyen gebelikleri sonlandırma yöntemlerinin farklarını, olumlu ve olumsuz yönlerini sayabilmeli,
- İstenmeyen gebeliğini sonlandırmak isteyen kadına yaklaşımlarında önyargısız olmalı,
- İstenmeyen gebelikleri sonlandırılma yöntemlerinin maliyetini söyleyebilmeli,
- İstenmeyen gebelikleri sonlandırılma yöntemleri için nerelere başvurabileceğini açıklayabilmeli,
- İstenmeyen gebelikle başvuran kadınlara danışmanlık yapabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. ve 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- İstenmeyen gebelikle başvuran kadınlara danışmanlık yapabilmeli uygun kurumlara sevk edebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Marker kalem -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Projector -Asetatlar, -Renkli kalemler -Posterler, broşürler -İki yönlü yapışkan bant/ hamur yapıştırıcı -Büyük kağıt -Asetat kalemi -Broşür ve posterler	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve D. S. Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Uygulama	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma

KONU: İnfertilitede Danışmanlık

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler; birey ve çiftlere infertiliteden korunma yollarını öğretecek, infertil çiftlere danışmanlık yapabilecek bilgi ve becerileri kazanır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- İnfertiliteyi tanımlayabilmeli,
- İnfertiliteye neden olan durumlar ve bunlardan korunma yollarını açıklayabilmeli,
- İnfertil çifti değerlendirebilmeli,
- Açıklanamayan infertiliteyi tanımlayabilmeli,
- İnfertilite ile sterilite arasındaki farkı söyleyebilmeli,
- İnfertilitede tedavi ve üremeye yardımcı tedavi tekniklerini bilmeli,
- Çocuk sahibi olamayanlara uygun danışmanlık yapabilmeli,
- İnfertil çiftte tedavi merkezlerine yönelik bilgi verebilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- İnfertil çiftte danışmanlık yapabilmeli,
- İnfertil çiftti uygun birimlere yönlendirebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması -Doğum Öncesi Dönem I-II	-Sunum -Soru-yanıt -Vaka çalışması -Grup çalışması -Küçük grup tartışması -Role-play -Beyin fırtınası -Demonstrasyon -Kart oyunu	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Kaynak kitaplar -Marker kalem -Barko/tepegöz -Flipchart tahtası -Yazı tahtası -Role play senaryoları -Projector -Asetatlar, -Renkli kalemler -Posterler, broşürler -İki yönlü yapışkan bant/hamur yapıştırıcı -Büyük kağıt -Asetat kalemi -Broşür ve posterler	-ÇST -İBD -GRD -DFD
3. sınıf	-Normal Doğum ve Doğum Sonrası Dönem -Riskli Doğum ve D. S. Dönem -Kadın Sağlığı ve Hastalıkları -Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	-Uygulama	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar	-ÇST -İBD -GRD -DFD -İşlem basamaklarına göre danışmanlık yapma

ENFEKSİYONLAR (CYBE, HIV/AIDS, HEPATİT)

ENFEKSİYONLAR (CYBE, HIV/AIDS, HEPATİT)

KONU BAŞLIKLARI:

- **CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in Toplum İçin Önemi**
- **CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT Vakalarında Başvuranın Değerlendirilmesi**
- **CBYE/HIV/AIDS/HEPATİT'in Toplum için Önemi**
- **GYE/CYBE Tanı ve Tedavisi,**
- **HIV/AIDS/HEPATİT Tanısı ve HIV/AIDS'e Yaklaşım,**
- **CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in Önlenmesi**
- **CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT Danışmanlığı**

KONU: CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in Toplum İçin Önemi

AMAÇ :Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT' in toplum için önemi, görülme sıklığı, geçiş yolları ve kontrolü konusunda bilgi kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. Yılın sonunda, öğrenciler;

- Güvenli cinsel ilişkiyi tanımlayabilmeli

Ebelik bölümünde 3. Yılın sonunda, öğrenciler;

- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'i tanımlayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in bulaşma yollarını sayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in bulaşmasını etkileyen biyolojik faktörleri, riskli cinsel davranışları açıklayabilmeli.
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in toplum sağlığı açısından önemini ve sıklığını açıklayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in komplikasyonlarını sayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT arasındaki ilişkiyi açıklayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in kontrolü için adımları açıklayabilmeli.

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
2. sınıf	Doğum öncesi dönem A.P	Sunum, soru-yanıt	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Asetat Flipchart B. kağıt, M.kalem	ÇSS D/Y soru
3. sınıf	Doğum ve Doğum Sonu Dönem Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	Sunum,soru-yanıt	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Asetat Flipchart B. kağıt, M.kalem Grafikler	Essey soru ÇSS soru Eşleştirmeli soru

KONU: CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT Vakalarında Başvuranın Değerlendirilmesi

AMAÇ : Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT olgularında başvuranın değerlendirilmesinde öykü alma ve muayene konusunda bilgi ve beceri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 3. Yılın sonunda, öğrenciler;

- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT ile ilgili olarak başvuranın değerlendirilmesindeki temel ilkeleri sayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT vakalarından öykü alma ilkelerini sayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT vakalarında öykü alabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT vakalarında kadın ve erkek başvuranlara uygulanan muayene sürecinin bileşenlerini sayabilmeli
- Erkeklerde genito üriner sistem, kadında pelvik muayene yapabilmeli

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
3. sınıf	Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Doğum ve sonrası Dönem	Sunum, soru-yanıt Oyunlaştırma Demonstrasyon	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Slayt Makinesi Erkek / Kadın Genital Sistem Maketleri Asetat Senaryolar Kadın / Erkek Genital Muayene Slaytları Öykü alma Öğrenim Rehberi Pelvik ve Genito üriner Sistem Muayenesi Öğrenim Rehberi.	ÇSS Essey soru

KONU: GYE/CYBE Tanı ve Tedavisi

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler GYE/CYBE'nin sınıflandırılması, etken mikroorganizmalar, klinik tablo, CYBE olgularına yaklaşım ve basit mikrobiyolojik incelemelerle tanı konularında bilgi ve beceri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 1. Yılın sonunda, öğrenciler;

- GYE/CYBE' ye neden olan etken mikroorganizmaları bilmeli
- Genital Yol Enfeksiyonlarından korunma ve hijyen kurallarını açıklayabilme
- Kadın üreme organları ile erkek üreme organları arasındaki risk farklılıklarını açıklayabilmeli
- Kadın üreme organlarının doğal savunma barajlarını sayabilmeli
- Kadın üreme organlarının hijyeninde dikkat edilmesi gerekenleri açıklayabilmeli

Ebelik bölümünde 2. Yılın sonunda, öğrenciler;

- GYE'ı tanımlayabilme
- GYE/CYBE'yi sınıflandırabilmeli (GYE/CYBE arasındaki farkı açıklayabilmeli)
- Her enfeksiyonun klinik bulgu ve semptomlarını tanımlayabilmeli

Ebelik bölümünde 3. Yılın sonunda, öğrenciler;

- CYBE/GYE'li olgulara sendromik yaklaşım aşamalarını açıklayabilmeli
- CYBE/GYE'li olgularda sendromik yaklaşım aşamalarını uygulayabilmeli
- CYBE/GYE'li olgularda akış şemaları ile tanı ve tedavisini bilmeli
- CYBE etkenlerinin tanısında kullanılacak laboratuvar incelemelerini hatasız yapabilmeli

ÖNERİLEN

Ebelik müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
1. sınıf	Mikrobiyoloji Patoloji Ebelik Esasları	Sunum, soru/yanıt	Y.Okul Hastane	Tepegöz / Barko Slayt makinesi, mikroskop Asetat Slayt poster, hazır lam, lamel	-ÇSS -Laboratuvarda değerlendirme
2. sınıf	Aile Planlaması Doğum Öncesi Dönem	Sunum, soru/yanıt	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Slayt makinesi Asetat Eğitim posterleri Slayt	-ÇSS -D/Y soru -Klinik uygulamada GYE/CYBE' yi farkedebilme -Vakaya Dayalı Test
3. sınıf	Doğum ve Doğum Sonu Dönem Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	Sunum, soru/yanıt, grup çalışması, demonstrasyon	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Mikroskop, Kadın Genital organ maketi Asetat Hazır Lam, lamel GYE/CYBE' nin mikroskopik değerlendirilmesi için Öğrenim Rehberi, Olgu çalışması için senaryo örnekleri	-ÇSS -Vakaya Dayalı Test

KONU: HIV/AIDS/HEPATİT Tanısı ve HIV/AIDS'e Yaklaşım

AMAÇ : Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler HIV/AIDS/HEPATİT'in tanısı ve bulaşma yolları, HIV/AIDS/HEPATİT'e yaklaşım ve sevk hakkında bilgi kazanacaktır

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 3. Yılın sonunda, öğrenciler;

- HIV/AIDS/HEPATİT'e neden olan organizma ve hastalığın bulaşma yollarını tanımlayabilmeli
- HIV/AIDS/HEPATİT ile ilgili klinik bulguları bilmeli
- HIV testlerini tanımlayabilmeli
- HIV/AIDS/HEPATİT ile CYBE, gebelik, kan ile temas ve uyuşturucu kullanımı arasındaki ilişkiyi açıklayabilmeli
- HIV ile enfekte gebelere doğum sürecinde ve doğum sonrasında anne ve yenidoğana uygulanması gereken önlemleri açıklayabilmeli
- HIV ile enfekte hizmet alıcılarının ve ailelerin gereksinimlerini tanımlayabilmeli
- Doğru sevke ilişkin bilgi verebilmeli

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
3. sınıf	Doğum sonrası dönem Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları	Sunum, soru/yanıt Vaka çalışması	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko I.ve II. Basamakta Bildirimi Zorunlu Hastalıklar için kullanılan sevk formları Kan Merkezlerinin Bildirim Formları Asetat Flipchart B. kağıt, M.kalem Örnek Vaka	ÇSS Essey soru Saha / Klinik alanda (I. II. Basamak, Kan Merkezleri) Gözlem Raporu

KONU : CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in Önlenmesi

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in önlenmesinde temel ilkeler, hasta eğitimi, cinsel eşe yaklaşım ve kondom kullanımı konusunda bilgi ve beceri kazanacaktır

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Ebelik bölümünde 2.yılın sonunda, öğrenciler;

- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in önlenmesindeki temel ilkeleri sayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT'in önlenmesinde hasta eğitiminin özelliklerini sayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS hasta eğitiminde ön yargısız ifadeleri kullanabilmeli
- Başvuranda CYBE ile ilişkili olabilecek Riskli ve Koruyucu Davranışları saptayabilmeli
- Riskli cinsel davranışların azaltılmasında seçenekler önerebilmeli
- Erkek ve kadın kondomun özelliklerini ve kullanmanın yararlarını sayabilmeli
- Kadın ve erkek kondomu takılmasını maket üzerinde gösterebilmeli

Ebelik bölümünde 3.yılın sonunda, öğrenciler;

- Cinsel eşe yaklaşımın temel ilkelerini söyleyebilmeli
- Başvuranın ve hizmet sunanın cinsel eşi bilgilendirmesi arasındaki farkları sayabilmeli.

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
2. sınıf	Aile Planlaması Hastalık Bilgisi Doğum Öncesi Dönem	Sunum, Soru/Yanıt Grup Çalışması Demonstrasyon	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Kadın ve erkek kondomları Kadın ve erkek genital organ maketi Asetat, Flipchart,B.Kağıt, M.Kalem Kadın kondomu maket üzerinde uygulama öğrenim Rehberi Erkek kondomu maket üzerinde uygulama öğrenim Rehberi	-ÇSS -Beceri değerlendirme
3. sınıf	Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	Sunum/Soru, Yanıt Vaka çalışması	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Asetat Örnek Vaka Vaka Kartları	Essey Soru Saha / Klinik Uygulamada cinsel eşe yaklaşımı "Problem Çözme Süreci " nde değerlendirme. Vakaya Dayalı Test

KONU: CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT Danışmanlığı

AMAÇ : Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT danışmanlığı konusunda bilgi ve beceri kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ :

Ebelik bölümünde 3. Yılın sonunda, öğrenciler;

- Temel danışmanlık teknik ve becerilerini sayabilmeli
- CYBE/HIV/AIDS/HEPATİT konusunda danışmanlık çeşitlerini tanımlayabilmeli
- CYBE'lerde danışmanlık becerilerini uygulayabilmeli
- HIV/AIDS test öncesi ve sonrası danışmanlığın özelliklerini sayabilmeli.

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
3. sınıf	Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Doğum ve sonrası Dönem	Sunum, soru/yanıt Oyunlaştırma Grup Çalışması Beyin Fırtınası	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Asetat Flipchart Senaryolar B.Kağıt,M. Kalem, CYBE / HIV / AIDS Danışmanlığı Öğrenim Rehberi	ÇSS Essey soru Danışmanlık Becerisini Değerlendirme HIV testi öncesine sonrası Danışmanlık Becerisini Değerlendirme

ADOLESAN VE GENÇLER İÇİN CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI

ADOLESAN VE GENÇLER İÇİN CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI

KONU BAŞLIKLARI:

- **Ülkemizde Adolesan ve Gençlerin Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Durumları**
- **Gençlerin Cinselliği, Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Gereksinimleri**
- **Adolesan Dönemde Fiziksel ve Cinsel Büyüme ve Gelişme, Psikososyal Gelişme**
- **Gençlerde Sık Görülen Sorunlar ve Alışkanlıkların CS/ÜS'ye etkileri**
- **Gençlerin Sağlık Kuruluşlarına Ulaşmasında Sınırlılıklar, Çözüm Yolları**

KONU: Ülkemizde Adolesan ve Gençlerin Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Durumları

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler adolesan ve gençlik dönemlerini tanımlayabilecek, gençlerin üreme ve cinsel hakları, üreme ve cinsel sağlık durumları hakkında bilgi kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. Yılın sonunda, öğrenciler;

- Adolesan ve gençlik dönemlerini tanımlayabilmeli
- Dünyadaki ve ülkemizdeki gençlerin üreme ve cinsel sağlık durumlarını etkileyen faktörleri açıklayabilmeli
- Gençlerin CS/ÜS sorunlarını sıralayabilmeli
- Ülkemizdeki gençlerin farklılıklarını tartışabilmeli
- Uluslararası Aile Planlaması Federasyonu tarafından gençler için özelleştirilen “Gençlerin Cinsel ve Üreme Haklarını” açıklayabilmeli
- Gençlerin cinsel ve üreme haklarına ulaşmada karşılaştıkları engelleri tartışabilmeli
- Gençlerin cinsel ve üreme haklarına ulaşması için sağlık kuruluşu düzeyinde yapılması gerekenleri tartışabilmeli
- Gençlere CS/ÜS açısından kazandırılması gereken öz bakım uygulamalarını (kendi kendine meme muayenesi, kendi kendine vulva muayenesi, kendi kendine testis muayenesi) yapabilmeli.

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
2.sınıf	Ruh Sağlığı Aile Planlaması Doğum Öncesi Dönem	Sunum, soru/yanıt Beyin Fırtınası Tartışma Demonstrasyon	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko -Kadın genital organ maketi -Erkek genital organ maketi -Kadın meme maketi Asetat Flipchart, B.Kağıt, M.Kalem Tablo, Grafik örnekleri (Nüfus yapısını gösteren) KKMM öğrenim rehberi KKVM öğrenim rehberi KKTm öğrenim rehberi	ÇSS Essey soru Üniversite gençliğinin ÜS ve CS durumlarına ilişkin veri toplama ve çalışma sonuçlarını sunma. Öğrenim rehberine göre beceri değerlendirme.

KONU: Gençlerin Cinselliği, Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Gereksinimleri

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler gençlerin cinselliği cinsellik norm ve değerleri konusunda bilgi kazanacak, gençlerin ÜS ve CS gereksinimlerini saptayabilecektir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2.Yılın sonunda, öğrenciler;

- Gençlerin cinsellik kavramını tanımlayabilmeli
- Gençlerde cinsel etkileşim değişimini açıklayabilmeli
- Gençlerin cinselliğine ilişkin norm ve değerleri anlayabilmeli
- Gençlerin cinselliğine ilişkin norm ve değerlerinin farkına varabilmeli
- Sağlık hizmeti sunanların gençlerin cinselliğine ilişkin norm ve değerlerini fark edebilmeli
- GençlerinCS/ÜS gereksinimlerini sıralayabilmeli
- Gençlerin eğitim ve bilgilendirme, hizmetler, aile ve toplum düzeylerinde CS/ÜS gereksinimlerini tartışabilmeli
- Sağlık kuruluşları düzeyinde gençlerin CS/ÜS gereksinimlerini belirleyebilmeli
- Gençlerin CS/ÜS gereksinimleri doğrultusunda sağlık kuruluşlarının hizmet sunumlarındaki istenen değişiklikleri sıralayabilmeli.

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
2.sınıf	Ruh Sağlığı Aile Planlaması Doğum Öncesi Dönem	Sunum Grup Çalışması	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Gençlerin Cinselliğine ilişkin Norm ve Değerler Ölçeği / Anketi Asetat Flipchart, B.Kağıt, M.Kalem	Essey soru Kısa Cevaplı soru ölçek ile değerlendirme.

KONU: Adolesan Dönemde Fiziksel ve Cinsel Büyüme ve Gelişme, Psikososyal Gelişme

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler adolesan dönemde fiziksel, cinsel büyüme ve gelişme, psikososyal gelişme hakkında bilgi kazanacaktır

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2.Yılın sonunda, öğrenciler;

- Adolesan dönemde fiziksel ve cinsel büyüme ve gelişmeyi açıklayabilmeli
- Adolesan dönemde psikososyal gelişmeyi açıklayabilmeli
- Erken ve geç puberte bulgularını açıklayabilmeli
- Adolesan dönemde akran ve aile ilişkilerini tanımlayabilmeli
- Sağlık kuruluşuna başvuran adolesanın/gencin, öykü ve fizik muayenesini değerlendirebilmeli
- “Güvenli cinsellik“ kavramını tanımlayabilmeli

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
2.sınıf	Ruh Sağlığı Aile Planlaması Doğum Öncesi Dönem	PDÖ Soru / Yanıt Sunum Vaka Tartışması	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu İlköğretim ve lise gençlik merkezi	Tepegöz / Barko Asetat Flipchart, B.Kağıt, M.Kalem Vaka öyküleri -Kız ve Erkeklerde Cinsel Gelişim Evre Posterleri -Her evrenin yazılı olduğu yapışkan kağıtlar	ÇSS -Kız ve erkeklerdeki gelişimi poster üzerinde gösterme. Adolesanların bulunduğu kurumlarda tarama çalışmalarına katılma

KONU: Gençlerde Sık Görülen Sorunlar ve Alışkanlıkların CS/ÜS'ye Etkileri

AMAÇ : Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler gençlerde sık görülen sağlık sorunları, alışkanlıklar ve bunların CS/ÜS'ye etkileri konusunda bilgi kazanacaktır

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2.Yılın sonunda, öğrenciler;

- Gençlerde sık görülen sorunları açıklayabilmeli
- Memeye ait sorunlar ve hastalıklar
- Menstrüel siklus sorunları (PMS, Disfonksiyonel kanama, Dismenore)
- Testis, skrotum ve spermatik kord hastalıkları
- Beslenme sorunları (yeme bozuklukları, anoreksia nervoza, bulimia, obezite, anemi, kaşeksi, boy kısalığı)
- Madde kullanımı (Tütün, alkol, uyuşturucu, ilaç)
- Cinsel istismar (Paralı seks)
- Sık görülen sorunların CS/ÜS'ye etkilerini açıklayabilmeli
- Sağlık kuruluşlarında gençlerde sık görülen sorunlara yaklaşımı tartışabilmeli.

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
2.sınıf	Ruh Sağlığı Aile Planlaması Doğum Öncesi Dönem	Soru / yanıt	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Slayt Makinası Asetat Meme ve Testis Hast. Slaytları	ÇSS Essey Soru Vakaya Dayalı Test

KONU: Gençlerin Sağlık Kuruluşlarına Ulaşmasında Sınırlılıklar, Çözüm Yolları

AMAÇ: Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler gençlerin sağlık kuruluşlarına ulaşmada karşılaştıkları engeller ve engellerin kaldırılmasına yönelik yapılması gerekenleri, sektörlerarası işbirliğinin önemini kavrayacak ve kalite geliştirme, ulaşılabilirlik ve kullanımı artırma konusunda önerilerde bulunabilecektir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2.Yılın sonunda, öğrenciler;

- Gençlerin sağlık kuruluşuna başvurmaları sırasında karşılaştıkları engelleri belirtebilmeli
- Engellerin kaldırılmasına yönelik çözüm önerilerini tartışabilmeli
- Engellerin gençlerin CS/ÜS gereksinimlerinin karşılanmasına etkisini yorumlayabilmeli
- “Genç Dostu “ sağlık hizmetleri için kriterleri sıralayabilmeli
- Sağlık kuruluşlarında daha “Genç Dostu“ bir yaklaşıma yönelik değişiklikleri önerebilmeli
- İşbirliği yapılabilecek sektörleri sıralayabilmeli
- Sektörlerarası işbirliğinin önemini tartışabilmeli
- Sektörlerarası işbirliği ile yapılacak aktiviteleri tartışabilmeli
- Gençlere CS/ÜS hizmet sunumunda ulaşılabilirlik, kalite geliştirmek ve kullanımı arttırmak için önerilerde bulunabilmeli.

ÖNERİLEN					
Ebelik müfredatındaki yeri / zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç - Gereç	Ölçme / Değerlendirme
2.sınıf	Aile Planlaması Doğum Öncesi Dönem	Sunum Beyin Fırtınası Grup Çalışması Genel Tartışma	Y.Okul Hastane 1. Basamak Sağlık Kuruluşu	Tepegöz / Barko Asetat Flipchart, M.Kalem	Essey Soru Öğrenci Sunumu (Yazılı rapor) Sektörlerarası işbirliği ile Gençlere CS / ÜS konusunda bilgilendirme yapma.

***İLERİ YAŞ
CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI
VE
DİĞER CSÜS SORUNLARI***

İLERİ YAŞ CİNSEL SAĞLIK VE ÜREME SAĞLIĞI VE DİĞER CS/ÜS SORUNLARI

KONU BAŞLIKLARI:

- **Kadına Yönelik Şiddet ve Zarar Verici Uygulamalar**
- **Menopozdaki Kadınların CS/ÜS Durumu, Gereksinimleri ve Sağlık Hizmetleri**
- **Andropozdaki Erkeklerin CS/ÜS durumu, Gereksinimleri ve Sağlık Hizmetleri**
- **Üreme Organları Kanseri ve Kanserden Korunma**

KONU: Kadına Yönelik Şiddet ve Zarar Verici Uygulamalar

AMAÇ : Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler kadına toplumsal yaşamda ve aile içinde uygulanan şiddet nedenleri, şekli, korunma ve yasal düzenlemeler konusunda bilgi kazanacak ve kadınlara uygulanan şiddet ve zararlı uygulamalara karşı duyarlı bir tutum geliştirecektir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Şiddetin tanımını, döngüsünü ve türlerini açıklayabilmeli,
- Şiddetin biyolojik, psikobiyolojik ve sosyal nedenlerini tanımlayabilmeli,
- Şiddet olgusuna ilişkin toplumsal mitleri ve kültürel dayanakları tartışabilmeli,
- Toplumsal yaşamda ve aile içi şiddette riskli grupları tanımlayabilmeli,
- Kadına yönelik zararlı uygulamaları yorumlayabilmeli,
- Şiddete ilişkin kendi değer yargılarını fark edebilmeli,
- Toplumda rastlanan şiddet şekillerini sınıflandırabilmeli,
- Aile içi şiddete maruz kalan kadınların geçirdiği süreçleri tanımlayabilmeli,
- Şiddetin tanınmasında kullanılan objektif form ve ölçekleri kullanabilmeli,
- Şiddetin birincil, ikincil ve üçüncül koruma girişimlerini açıklayabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Şiddetin önlenmesinde sektörler arası işbirliğinin önemini açıklayabilmeli,
- Şiddeti önlemeye yönelik ulusal ve uluslar arası kuruluşların (STK ve devlete ait birimler) çalışmaları, yasal düzenlemeler ve eylem stratejilerini tanımlayabilmeli,
- CS/ÜS hizmetleri sunumunda başvuranda fiziksel ve cinsel şiddete ilişkin belirti ve bulguları tanımlayabilmeli,
- Başvuran kişinin şiddet öyküsünü yargılamadan cinsiyetler arası eşitliğe saygılı bir tutum içinde alabilmeli,
- CS/ÜS hizmet sunumunda şiddet ögesi içeren davranışları fark edebilmeli ve bunun engellenmesi için çözüm yolları önerebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
3. sınıf	-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	- Sunum -Soru/Yanıt -Grup tartışması -Beyin fırtınası -Vaka çalışması	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Şiddet öykü formu -Asetat -Örnek Vakalar -Flipchart -B. Kağıt -M.Kalem	-Essey soru
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Grup tartışması -Sunum -Soru-yanıt -Beyin fırtınası -Vaka çalışması eğitim gezisi (Şiddete karşı faaliyet gösteren STK)	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Şiddet öykü formu -Asetat -Örnek vakalar -Flipchart, -B. Kağıt -M.Kalem	- Essey soru -Gezi raporu

KONU: Menopoz Dönemdeki Kadınların ve Andropoz Dönemdeki Erkeklerin CS/ÜS Durumu, Gereksinimleri ve Sağlık Hizmetleri

AMAÇ : Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler menopoz dönemdeki kadının ve andropoz dönemdeki erkeklerin CS/ÜS gereksinimleri yaşam kalitesini geliştirecek uygulamalar, menopozun ve andropozun erken ve geç dönem belirtileri konusunda bilgi kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 2. yılın sonunda, öğrenciler;

- Pre ve perimenopozal dönemdeki kadına ve andropozal dönemdeki erkeğe aile planlaması danışmanlığı yapabilmelidir.

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Menopoz ve andropoz dönemini ve devrelerini tanımlayabilmeli,
- Menopoz ve andropozun tanımını, menopoz ve andropozun yaşını ve etkileyen faktörleri açıklayabilmeli,
- Menopozda kadın bedeninde oluşan andropozda erkek bedeninde oluşan erken ve geç değişiklikleri tanımlayabilmeli,
- Kadınların menopozal yakınmalarını ve erkeklerin andropozal yakınmalarını tanımlayabilmeli,
- Doğal ve cerrahi menopozun etkilerini açıklayabilmeli,
- Menopozal dönemdeki kadının özbakım gereksinimlerini saptayabilmeli,
- Osteoporoz ve kalp hastalığına karşı koruyucu önlemleri tanımlayabilmeli,
- Menopozun kadının, andropozun erkeğin yaşam kalitesine etkisini yorumlayabilmeli,
- Menopoz tedavisi için başvurulacak kurumlara yönlendirebilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Osteoporoz ve kalp hastalığına karşı koruyucu önlemleri önerebilmeli,
- Menopozal dönemdeki kadının ,andropozal dönemdeki erkeğin yaşam kalitesini arttıracak önerilerde bulunabilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
2. sınıf	-Aile Planlaması	-Sunum -Soru-yanıt -Oyunlaştırma	-Okul -Uygulama dershanesi -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Tepegöz / Barko --- Asetat -AP danışmanlık öğrenim ve değerlendirme rehberi	-ÇSS -Danışmanlık becerisini değerlendirme
3. sınıf	-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	- Sunum -Soru-yanıt -Oyunlaştırma	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Tepegöz / Barko -Menopoz/Andropoz öykü formu -Asetat -Menopoz, yakınma tarama listesi -Menopozda yaşam kalitesi ölçeği -Senaryolar	-ÇSS -Essey soru -Menopozda öykü alma becerisini değerlendirme
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-ÇSS Essey soru Menopozda ve andropozda öykü alma becerisi ni değerlendirme	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Uygulama ortamı -Barko/tepegöz -Projektör -Bilgisayar -Bakım planları -Gözlem raporları -Standart formlar -Menopoz öykü formu -Asetat -Menopoz yakınma tarama listesi -Menopozda yaşam kalitesi ölçeği senaryolar	-ÇST -"Problem çözme sürecinde değerlendirme -Vakaya Dayalı test

KONU : Üreme Organları Kanselerinden Korunma

AMAÇ : Ebelik eğitimi sonunda, öğrenciler kadın ve erkek üreme organları kanserinden korunma önlemleri konusunda bilgi kazanacak ve KKVM, KKTm, Pap smear testi yapabilecektir.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Ebelik bölümünde 3. yılın sonunda, öğrenciler;

- Üreme organları kanserlerinin görülme sıklığını tanımlayabilmeli,
- Üreme organlarına ilişkin kanser belirtilerini ve (Lökoplaki, Kraurosis Vulva, portiodaki değişiklikler) sayabilmeli,
- Üreme organları kanserlerinde riskli grupları ve davranışları tanımlayabilmeli,
- Üreme organları kanserlerinden korunma (kişisel alışkanlıklar , cinsel davranışlar, uygulamalar) önlemlerini açıklayabilmeli,
- Üreme organları kanserlerinde erken tanı yapabilmeli,
- Üreme Organları kanseri şüphesi olan kadını ve erkeği ilgili sağlık kuruluşlarına yönlendirebilmeli,
- Başvurana KKVM, KKTm ve KKMM'nin nasıl yapılacağını gösterebilmeli,
- Başvurandan pap smear testi için sürüntü alabilmelidir.

Ebelik bölümünde 4. yılın sonunda, öğrenciler;

- Başvurana KKVM, KKTm ve KKMM'nin sonuçlarını yorumlayabilmeli,
- Üreme organları kanserlerinde riskli grupları ilgili sağlık kuruluşlarına sevk edebilmelidir.

ÖNERİLEN					
Ebelik Müfredatındaki yeri/zamanı	Dersler	Eğitim Yöntemi	Eğitim Ortamı	Araç Gereç	Ölçme Değerlendirme
3. sınıf	-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları	- Sunum -Soru-yanıt -Grup tartışması -Beyin fırtınası -Vaka çalışması	-Okul -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri	-Tepegöz / Barko -Şiddet öykü formu -Asetat -Örnek Vakalar -Flipchart -M.Kalem -Slayt makinesi -Kadın /Erkek genital organ maketi -Spekulum aplikatör -Slaytlar -KKVM öğrenim rehberi -Pap smear alma rehberi	-Essey soru -ÇSS -Beceri değerlendirme -Vakaya dayalı Test
4. sınıf	-Klinik ve Sahada Entegre Uygulama I-II -AP Beceri Geliştirme -Anne ve Yenidoğan Sağlığı Hizmetleri	-Uygulama -Sunum -Soru-yanıt Demostrasyon	-Okul -AÇSAP -AP merkezleri -I. Basamak sağlık kuruluşları -Kadın doğum klinik/poliklinikleri -Yenidoğan klinikleri	-Tepegöz / Barko -Slayt makinesi -Kadın genital organ maketi -Spekulum -Aplikatör -Asetat -Slaytlar -KKVM öğrenim rehberi -Pap smear alma rehberi	-ÇSS -Beceri değerlendirme -Vakaya dayalı test